БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • №65 (19.441). • 1986 йил 14 март, жума • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ғиждувон паррандачилик фабрикаси паррандабоқарлари давлатга тухум ва парҳез гўшт топшириш бўйича дастлабки квартал планини муддатидан олдин шараф билан бажардилар. Меҳнаткашлар дастурхонига пландаги 450 минг дона ўрнига 532 минг дона тухум, 70 тонна ўрнига 73 тонна парҳез гўшт етказиб берилди.

Фабрика коллективи КПСС XXVII съезди қарорларига жавобан шу йилнинг биринчи квартали охиригача давлатга планга қўшимча яна 400 минг дона тухум, 30 тонна парранда гўшти топширишга аҳд қилдилар.

Т. МАҚСУДОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

ПАРТИЯНИНГ ИҚТИСОДИЙ СТРАТЕГИЯСИ

Экономика партия, бутун совет халқи фаолиятининг асосий соҳаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Совет кишиларининг моддий ва маънавий бой, социал жиҳатдан бекаму кўст турмушини таъминлаш учун, жамиятнинг сифат жиҳатидан янги ҳолатига эришиш учун шарт-шароитлар айни шу соҳада вужудга келтирилади.

КПСС XXVII съезди мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш борасида КПСС Марказий Комитети ишлаб чиққан концепцияни, уни рўёбга чиқариш соҳасидаги амалий тадбирларни тўла-тўкис маъқуллаб, ўз резолюциясида қуйидагиларни ёзди: ҳар томонлама ривожланган ишлаб чиқарувчи кучларга, етук социалистик ишлаб чиқариш муносабатларига, созланган хўжалик механизмига эга бўлган, юксак даражада ташкил этилган ва самарали экономикага ўтиш партиянинг стратегик йўлидир.

Фан-техника тараққиётини тубдан жадаллаштириш партия иқтисодий стратегиясининг энг асосий масаласидир. Уч беш йиллик мобайнида халқ хўжалигини янгича техникавий реконструкция қилиш ва шу асосда жамиятнинг моддий-техника базасини қайта ташкил этиш лозим бўлади. 2000 йилга бориб мамлакатнинг ишлаб чиқариш потенциалини сифат жиҳатидан тубдан янгилаган ҳолда уни икки баравар ошириш планлаштирилмоқда. Техника ва технологияни такомиллаштириш, шунингдек, ўсишнинг барча ташкилий, иқтисодий ва социал омилларини сафарбар этиш асосида миллий даромадни салкам икки баравар, меҳнат унумдорлигини 2,3—2,5 баравар ошириш мўлжалланди.

Фан-техника тараққиёти инсон олдига янги вазифалар қўймоқда. Инсон энг янги техникани ярата олишигина эмас, шу билан бирга уни амалда самарали қўллай билиши ҳам керак, бу эса малакали кишиларни тайёрлаш ҳамда уларнинг малака ва маҳоратини муттасил ошириш бутун системаси доимо такомиллаштирилишини, мамлакатдаги барча тармоқлар ва регионларда иш жойлари билан меҳнат ресурсларининг мутаносиблиги планли равишда таъминланишини талаб этади.

Интенсивлаш изларига ўтиш экономикада жиддий структура ўзгаришларини тақозо этади. Бизнинг халқ хўжалигимиз илм-фан, техника ва технологиядаги, жамоат ва якка талаб-эҳтиёжлардаги илғор силжишларга мувофиқ эпчиллик билан ва ўз вақтида қайта қурилиши керак. Фан-техника тараққиётини ва социал вазифалар муваффақиятли ҳал этилишини таъминловчи тармоқлар анча юксакроқ суръатлар билан ривожлантирилади. Шу муносабат билан инвестиция сиёсатига нисбатан янги талаблар қўйилмоқда. Бу сиёсат капитал маблағлар самарадорлиги тез ўсишини, улар ҳал қилувчи участкаларда жамланишини, сарфланган ҳар бир сўм ҳисобига маҳсулот ва миллий даромад энг кўп ўсишини таъминлаши лозим. Бунинг учун ишлар маркази янги қурилишдан мавжуд корхоналарни техника билан қайта жиҳозлаш ва реконструкция қилишга кўчирилмоқда.

Совет экономикасини жаҳондаги энг такомиллашган ва қудратли экономикага айлантириш иқтисодий қудрат негизи бўлмиш оғир индустрияни янада ривожлантиришни тақозо этади. Бунда партия юқори техник-иқтисодий даражадаги системалар ва машиналарнинг комплексларини, ускуналар ва приборларни ишлаб чиқариши лозим бўлган машинасозликка энг муҳим роль ажратмоқда. Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг чинакам омиллари — станоксозлик, электр-техника саноати, микроэлектроника, ҳисоблаш техникаси, асбобсозлик, информатика индустрияси устун ривожлантирилади. Мана шу тармоқларни ривожлантиришда муваффақиятга эришиш учун металлургияда, химияда, конструкция материаллари ишлаб чиқарадиган бошқа тармоқларда сифат силжишлари қилиниши керак.

Экономика кўламларини кенгайтириш мамлакат ёқилғи-энергетика комплексини самарали ривожлантиришни, унинг структурасини яхшилашни талаб қилади. Атом энергетикаси жадал суръатлар билан ривожлантирилади, энергиянинг қайта тикланадиган манбаларидан тобора кенгроқ фойдаланиш мўлжалланмоқда. Шу билан бирга келгусида ёқилғи-энергетика ресурслари ва бошқа ресурсларга бўлган эҳтиёж ўсишининг 75—80 проценти ана шу ресурсларни ҳар томонлама тежаш йўли билан қондирилиши лозим.

Партия XXVII съездининг резолюциясида қайд этиб ўтилганидек, партиянинг ҳозирги аграр сиёсатини сабот билан амалга ошириш, СССРнинг озиқ-овқат программасини бажариш — партия, совет, хўжалик органларининг, ҳар бир коммунистнинг, бутун халқнинг биринчи навбатдаги вазифасидир.

Ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантириш негизида социал вазифалар муваффақиятли ҳал этиб борилади. Халқнинг моддий ва маънавий турмуш даражасини муттасил ошириб бориш партия иқтисодий стратегиясининг олий мақсади бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда, дейилади Асосий йўналишларда.

КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш давомида барча иттифоқдош республикаларнинг иқтисодий ва социал жиҳатдан уйғун ривожланишини таъминлаш зарур, бунинг учун ишлаб чиқарувчи кучлар жойлаштирилишини такомиллаштириш, ривожланишнинг комплекслилигини кучайтириш, республикалар ва иқтисодий районлар хўжаликларини ихтисослаштириш, уларнинг мамлакат яхлит халқ хўжалик комплексини мустаҳкамлашга ва социал вазифаларни ҳал этишга қўшадиган ҳиссасини кўпайтириб бориш керак.

Съезд белгилаган ўзгартишларнинг чуқурлиги ва миқёси халқ хўжалигига раҳбарликни янги, яна ҳам юқори даражага кўтаришни ва шу тариқа социалистик план системасининг афзалликлари ҳамда имкониятларидан яхшироқ фойдаланишни тақозо этади. Марказий органларнинг куч-ғайратлари ижтимоий ишлаб чиқаришнинг умумдавлат, тармоқлараро ва регионлараро проблемаларини ҳал этишга қаратилиши лозим. Айни вақтда бошқарувнинг иқтисодий методлари ролини, бирлашмалар ҳамда корхоналарнинг хўжалик жиҳатдан мустақиллиги ва иқтисодий масъулиятини ошириш вазифаси олға сурилди. Бунинг учун эса хўжалик юритишнинг янги методларига планли равишда ўтиш керак.

«Улкан ва мураккаб экономикага эга бўлган мамлакатимиз шароитида хўжалик механизмини қайта қуриш учун вақт ва зўр куч-ғайрат сарфлаш керак бўлади, деб таъкидлади М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида. — Қийинчиликлар бўлиши мумкин, камчиликлар бўлмайди, деб ҳам айта олмаймиз, лекин ҳозир энг муҳим нарса — танлаб олган йўлдан қатъият билан, қадам-бақадам олға бориш, тўпланган тажриба асосида хўжалик механизмини тўлдириб ва такомиллаштириб, умрини яшаб бўлган ёки ўзини оқламаган ҳамма нарсаларни бартараф этиб боришдан иборат».

Халқ хўжалигининг ҳамма даражалари ва барча бўғинларида, дейилади съезд қарорларида, бошқарувнинг ташкилий структурасини такомиллаштириш зарур. Бунинг учун асосан икки бўғинли системага ўтишни кўзда тутиб, тармоқларни бошқаришнинг янги бош схемаларини аниқлаш ёки ишлаб чиқиш, бир-бири билан боғлиқ тармоқлар группаларини бошқариш органларини тузиш лозим. Министрликлар ҳамда идораларнинг вазифалари ва ҳуқуқларини аниқлаб олиш керак бўлади. Улар куч-ғайратларини ўзларининг ривожланиш истиқболларини белгилашга, энг муҳим пропорцияларни шакллантиришга ягона фан-техника ва инвестиция сиёсатини ишлаб чиқиб, амалга оширишга қаратишлари лозим. Бошқарув структурасини такомиллаштириш чоғида турли соҳалардаги ходимлар сонининг энг мақбул тарзда мос келишига эришиш, бошқарув аппаратини анча ихчамлаштириш ва арзонлаштириш, ишда расмиятчилик ва бюрократизмга қатъиян барҳам бериш, йўл-йўриқлар ва кўрсатмалар сонини кескин камайтириш муҳимдир.

Совет кишилари КПСС XXVII съезди қарорларини якдиллик билан маъқулламоқдалар, юксак уюшқоқлик, ташаббускорлик ва маҳорат кўрсатиб, илҳом билан меҳнат қилишга астойдил интилаётганликларини изҳор қилмоқдалар. Уларнинг меҳнатдаги куч-ғайратлари партия планларини ўз вақтида амалда рўёбга чиқаришга қаратилган. Партия планларининг мақсади — мамлакатнинг иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлашдан, халқ фаровонлигини бутун чоралар билан юксалтиришдан иборат.

КПСС XXVII съезди қарорларига мувофиқ ишда тез бурилишга эришиш, хўжалик фаолиятининг барча соҳаларида бурилиш ясаш, яратилган потенциалдан самаралироқ фойдаланиш ҳозирги асосий вазифадир. Марказда ва жойлардаги меҳнат коллективларига, партия, совет ва хўжалик органларига, жамоат ташкилотларига нисбатан қўйилаётган ҳозирги талабларнинг моҳияти — юксак натижаларга эришишни таъминлашдан, тўпланган тажрибани янги билимлар ва янги қарорлар билан узвий боғлаш асосида моҳирлик билан хўжалик юритишдан иборатдир. Бунинг учун ҳар бир тармоқда, бирлашма ва корхонада, барча цехлар ва бригадаларда энг кам қўшимча харажатлар билан энг катта натижага эришиш мумкин бўлган бўғинлар аниқлаб олиниши керак. Белгиланган барча режалар ҳеч кечиктирилмай амалда рўёбга чиқарилиши лозим.

Коммунистлар, партия ташкилотлари зиммасига съезд қабул қилган планларнинг амалга оширилиши учун катта масъулият тушади. Айни улар омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратига етакчилик қилишлари, меҳнат мусобақаси чоғида юзага келган қимматли ташаббусни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаб, оммалаштиришлари керак. Инсон омилидан, одамлардан, уларнинг маҳорат ва ижодкорлик билан меҳнат қилиш, ҳар бир меҳнат коллективида юксак уюшқоқлик, интизом ҳамда тартибни таъминлаш маҳорати ва истагидан иборат аслида битмас-туганмас асосий резервни тўла-тўкис ишга солиш керак.

Партия XXVII съездининг материаллари ва қарорлари — меҳнаткашлар, барча совет кишилари учун конкрет ҳаракат программасидир. Бинобарин, бизнинг кундалик бунёдкорлик ишимиз қанчалик уюшган, батартиб ва баҳамжиҳат бўлса, биз жамиятни ўзгартиришнинг КПСС XXVII съезди белгилаган улуғвор программасини шунчалик муваффақиятли амалга оширамиз.

(«Правда» газетасининг 13 мартдаги бош мақоласи).

«СОЮЗ Т-15» УЧИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

Космик фазони тадқиқ этиш программасига мувофиқ 1986 йил 13 март куни Москва вақти билан соат 15 дан 33 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Союз Т-15» космик кемаси учирилди. Уни кема командири икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси полковник Леонид Денисович Кизим ва бортинженер Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси Владимир Алексеевич Соловьевдан иборат экипаж бошқармоқда.

Учиш программасида «Союз Т-15» кемасини 1986 йил 20 февралда Ер атрофи орбитасига чиқарилган «Мир» илмий станцияси билан туташтириш ҳамда кема ичида мўлжалланган илмий-техникавий тадқиқотлар ва экспериментларни экипаж ўтказиши кўзда тутилади. Космик аппаратларни туташтириш 15 мартга белгиланган.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра, «Союз Т-15» кемаси ичидаги системалар нормал ишламоқда.

Космонавтлар Леонид Кизим билан Владимир Соловьев ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

«Союз Т-15» кемасининг командири полковник
Леонид Денисович КИЗИМ

Икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Леонид Денисович Кизим 1941 йил 5 августда Донецк областининг Красний Лиман шаҳрида туғилди.

У 1963 йилда Ленин комсомоли номидаги Чернигов учувчилар олий ҳарбий авиация билим юртини тамомлади. Сўнгра ҳарбий ҳаво кучларида хизмат қилди. «1 класс ҳарбий учувчи» ва «3 класс синовчи-учувчи» малакасига эга.

Леонид Денисович космонавтлар отрядига 1965 йилда қабул қилинган эди.

Л. Д. Кизим — 1966 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзоси.

Леонид Денисович 1975 йилда асосий ишидан ажралмаган ҳолда Ю. А. Гагарин номидаги ҳарбий-ҳаво академиясини тамомлади.

Л. Д. Кизим икки марта: биринчи марта 1980 йилда «Союз Т-3» кемаси ва «Салют-6» орбитал станцияси командири сифатида, иккинчи марта 1984 йилда 237 сутка давом этган учиш вақтида «Союз Т-10» кемаси ва «Салют-7» орбитал станциясининг командири сифатида космосга парвоз қилди.

«Союз Т-15» кемасининг бортинженери
Владимир Алексеевич СОЛОВЬЕВ

Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси Владимир Алексеевич Соловьев 1946 йил 11 ноябрда Москва шаҳрида туғилди.

У 1970 йилда Бауман номидаги Москва олий техника билим юртини битирганидан кейин конструкторлик бюросида ишлаб, космик техниканинг янги намуналарини яратишда иштирок этди.

В. А. Соловьев — 1977 йилдан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг аъзосидир.

Владимир Алексеевич 1978 йилда космонавтлар отрядига қабул қилинган эди.

Владимир Алексеевич биринчи марта «Союз Т-10» кемасининг ва «Салют-7» орбитал станциясининг бортинженери сифатида 1984 йили парвоз қилди. Бу учиш 237 сутка давом этган эди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. ГОРБАЧЕВнинг

АРГЕНТИНА, ҲИНДИСТОН, МЕКСИКА, ТАНЗАНИЯ, ШВЕЦИЯ ВА ГРЕЦИЯ БОШЛИҚЛАРИНИНГ ҚЎШМА МАКТУБИГА ЖАВОБИ

Аргентина Президенти Рауль АЛЬФОНСИН жанобларига
Ҳиндистон Бош министри Ражив ГАНДИ жанобларига
Мексика Президенти Мигель Де Ла МАДРИД жанобларига
Жулиус НЬЕРЕРЕ жанобларига
Швеция Бош министри Ингвар КАРЛССОН жанобларига
Греция Бош министри Андреас ПАПАНДРЕУ жанобларига

Қабиҳ қотилнинг ёвуз қўлида ҳалок бўлган Улоф Пальме энди сизларнинг орангизда йўқлигини чуқур қайғу билан қайд этаман. Унинг фожиали ҳалок бўлганлиги тинчликни қадрлаётган барча кишиларнинг қалбларини қаттиқ алам билан тўлдирди. У тинчликни сақлаб қолиш учун эҳтирос билан ҳормай-толмай курашган эди.

Ҳурматли жаноблар!

Сизларнинг қуролланиш пойгасини тўхтатишга, ядро урушининг олдини олишга қаратилган куч-ғайратларингизга хос бўлган изчиллик ва собитқадамлик учун совет раҳбарлари номидан бизнинг чуқур ҳурмат туйғуларимизни сизларга изҳор этмоқчиман. Бизнинг фикримизча, сизлар биргаликдаги ташаббуслар билан майдонга чиқаётганлигингиз бутун планета миқёсида давлатлар ва халқларнинг амалий, бунёдкорлик руҳидаги баҳамжиҳат ҳаракатини йўлга қўйиш вазифасига тўла-тўкис мос келади. Бу нарса инсон зоти тақдирининг ўзи таҳлика остида қолган ҳозирги пайтда айниқса муҳимдир.

Ядро қуролсиз ялпи хавфсизлик тўғрисида мактубингизда билдирилаётган фикрлар яқиндагина тугаган КПСС XXVII съездида халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини вужудга келтириш ҳақида биз олға сурган концепция билан жуда ҳамоҳангдир. Ядро қуролини батамом ва муқаррар равишда йўқ қилиш шундай системанинг принципиал асосларидан бири бўлиши керак — биз бунда сизлар билан якдилмиз.

Ядро синовларининг тўхтатилиши инсониятни ядровий қуролланиш пойгасидан ва унинг барча ҳалокатли оқибатларидан халос этиш йўлидаги муҳим қадам бўлиб қолиши мумкин ва лозим, деган фикрда ҳам бизнинг нуқтаи назарларимиз бир-бирига мос келади, деб ўйлайман.

Афтидан, сизлар бу масалани айни ҳозир — ядро портлатишларини тўхтатиш тўғрисидаги бир томонлама совет тадбири муддати тугашидан бир оз олдин яна кўтариб чиқаётганлигингиз тасодифий бўлмаса керак. Биз ўз таклифларимизни чамалаб кўриш учун Америка маъмуриятига берган қўшимча вақт тугаб бормоқда. Биз бу муддатни бир томонлама тартибда чексиз давом эттиравера олмаймиз. Биз саккиз ойдан буён синов мақсадида ҳам, тинчлик мақсадида ҳам ҳеч қандай ядро портлатишларини ўтказмай, шусиз ҳам ҳарбий, шунингдек халқ хўжалиги жиҳатидан баъзи нарсаларни бой бердик.

Шу билан бирга сизларнинг СССР билан АҚШга мурожаат этилган ва Олий даражада ўтказиладиган навбатдаги Совет—Америка учрашувигача қадар бўлган даврда ҳеч қандай ядровий синовларни ўтказмаслик тўғрисидаги даъватингизга жавобан шундай деймиз: **Совет Иттифоқи 31 мартдан кейин ҳам — АҚШдаги биринчи ядро портлатишга қадар ядро портлатишларини ўтказмайди.**

Контрол проблемасига келганда яна шуни таъкидламоқчиманки, биз бу проблемага катта аҳамият бермоқдамиз, чунки аҳдлашувларга қатъий амал қилинишидан ва бундан барча қатнашчиларнинг ишончи комил бўлишидан манфаатдормиз.

Ядро синовларини тақиқлашга татбиқан контрол миллий техника воситалари билан, шунингдек халқаро тадбирлар — зарур ҳолларда жойларнинг ўзида инспекция ўтказиш ёрдами билан ҳам таъминланиши мумкин. Биз Америка томонига иккала томон кузатувчиларининг ноаниқ ҳодисалар ядро портлатишлари билан боғлиқ эмасмикан, деган эҳтимол тутилган шубҳаларни бартараф этиш мақсадида ана шундай ҳодисалар содир бўлган жойларга ўзаро асосда тегишли сўровларга мувофиқ бориш имкониятини бериш тўғрисида аҳдлашиб олишни таклиф этмоқдамиз.

Ўз-ўзидан равшанки, сизларнинг ядровий синовларни тўхтатишни текширишда, жумладан жойларнинг ўзида инспекция қилишда ёрдам бериш тўғрисидаги таклифингизни бошқа томон ҳам қабул қилган тақдирда, биз ундан фойдаланишга тайёрмиз.

Синовлар проблемасини батамом ҳал қилиш учун ядро қуроли синовларини халқаро ҳуқуқий тартибда тақиқлаб қўядиган шартнома зарур, албатта. Биз шундай шартномани ишлаб чиқишга дарҳол киришишни, тегишли музокараларни ҳар қандай ҳолда—икки томонлама, уч томонлама, кўп томонлама тарзда қайта бошлаш ёки янгидан бошлашни, бунда уни бошқа бирон-бир масалаларга боғлиқ қилиб қўймасликни таклиф этамиз. Музокараларда контрол масалалари орқага сурилиб қолишидан хавотир олаётган кишиларга эса биз аввал бошданоқ бундай музокараларда мумкин қадар тезроқ комплекс аҳдномага эга бўлиш мақсадида мазкур масалаларни ҳам ҳал қилиш билан айни бир вақтнинг ўзида шуғулланишни таклиф қиламиз.

Сизларни ишонтириб айта оламанки, Совет Иттифоқи ядро синовларини тўхтатишдек кечиктириб бўлмайдиган проблеманинг ҳал этилишини амалий изга ўтказиш, ядровий аслаҳахоналарнинг батамом тугатилишига эришиш учун бундан буён ҳам барча зарур ишларни қилаверади.

Ҳурмат билан
М. ГОРБАЧЕВ.

* * *

Олти давлат — Аргентина, Ҳиндистон, Мексика, Танзания, Швеция ва Греция бошлиқлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевга ва АҚШ президенти Р. Рейганга мактуб билан мурожаат қилдилар. Мактубда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан АҚШ президенти Р. Рейган ўртасидаги навбатдаги учрашувга тайёргарлик кўриш учун ишонч ва ижобий муҳитни яратиш мақсадида ана шу учрашувгача бўлган даврда СССР ва АҚШ ҳар қандай ядро синовларидан тийилиб туришларига даъват этилади. Мактуб авторлари ядро синовларини тўхтатиб туришни текширишга кўмаклашишни таклиф этадилар, шу билан бирга бундай кўмаклашув жойларда назорат қилишни ҳам ўз ичига олган бўлур эди. Олти давлат бошлиқлари ядро қуролисиз ялпи хавфсизлик янги концепциясини ёқлаб чиқмоқдалар.

(ТАСС).

АЛОҲИДА НАШР ЭТИЛДИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVII съездининг КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий доклади юзасидан қабул қилган резолюцияси ҳамда партия XXVII съезди қарорлари алоҳида китобча қилиб чиқарилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

* * *

1986—1990 йилларда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг Асосий йўналишлари тексти китобча қилиб нашр этилди. Мазкур текст КПССнинг XXVII съездида якдиллик билан қабул қилинган эди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти босиб чиқарди.

(ТАСС).

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МАККАЖЎХОРИ ЭКИЛДИ

Қўрғонтепа районидаги «Ленинский» совхоз-саноат комплексининг деҳқонлари Тянь-Шань тоғ этакларидаги янги ерларга маккажўхори экиб бўлишди. Уруғ органик ўғит билан яхши бойитилган ерга ташланди. Бу майдонларнинг ҳар гектаридан 80 центнер дон ва камида уч юз центнер кўкпоя йиғиштириб олиш мўлжалланмоқда.

Шу беш йилликда совхознинг озуқабоп экин майдонлари қўриқ Тошохур массивини ўзлаштириш ҳисобига кенгайтирилади. Яқин йиллар ичида экин майдонлари 600 гектарга кенгайтирилади.

ИНТЕНСИВ ТЕХНОЛОГИЯ АСОСИДА

Урганч районидаги Энгельс номли колхоз деҳқонлари ғўзани парвариш қилишнинг интенсив технологиясига ўта бошладилар. Бу ерда чигит экиш олдидан майдонлар йириклаштирилди. Пахтакорлар ирригация ва зовур трассаларини тўғриладилар, тут дарахти кўчатларини четга олдилар. Бу эса механизмлардан кенгроқ фойдаланиш, маҳсулот тан нархини камайтириш, ҳосилдорликни ошириш имконини беради.

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТ

«КПСС XXVII съезди қарорларини бажарамиз!» шиори остида ишлаётган Қашқадарё области чорвадорлари дастлабки муваффақиятни қўлга киритдилар. Областда гўшт тайёрлаш биринчи квартал плани ошириб бажарилди. Давлатга йил бошидан буён пландаги 9400 тонна ўрнига 9428 тонна гўшт топширилди.

Қўлга киритилган муваффақиятда Деҳқонобод, Косон, Шаҳрисабз, Қамаши, Чироқчи, Яккабоғ районлари чорвадорларининг ҳиссаси катта. Областда гўшт тайёрлаш давом этмоқда.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхоз бўрдоқибоқарлари зафар қучдилар.

Колхозда давлатга 45 тонна ўрнига 75 тонна семиз гўшт топширилиб, йилнинг биринчи ярми учун белгиланган план барвақт бажарилди. Хўжаликнинг Салимжон Аминов, Абдуҳалил Эгамбердиев сингари бўрдоқибоқарлари парваришлаган ҳар бир мол (тирик вазнда) 602 килограммдан тош босди.

ДЕЛЕГАТ ҲИСОБ БЕРАДИ

КПСС XXVII съезди делегати, Чирчиқ трансформатор заводи ишчиси Л. Н. Павлюхина йигирма йилдан бери шу корхонада ишлайди. У область партия комитети аъзоси, участка партия группаси ташкилотчисидир. Ўн биринчи беш йилликдаги меҳнат муваффақиятлари учун III даража Меҳнат Шуҳрати ордени билан тақдирланган. Кейинги беш йиллик мобайнида ўн йиллик шахсий планини ошириб адо этди. Тажрибали ишчи шахсий тамға билан маҳсулот ишлаб чиқаради. Корхонада 232 ишчи ана шундай ҳуқуққа эга.

СМЕНА ОЛДИДАН

Л. Н. Павлюхина съезддан қайтган кунининг эртасига заводга барвақт келди. У ҳали цехга кириб улгурмасданоқ атрофини ишчилар ўраб олишди. Ҳамма Павлюхинанинг съезддан олган таассуротларини билишга қизиқарди. Гарчанд партия комитети делегат билан учрашувни сал кейинроқ ўтказишни мўлжаллаб қўйган бўлса ҳам ишчилар Людмила Николаевнани ўртадан чиқаргилари келмасди. Шу боисдан учрашувни смена олдидан ўтказишга тўғри келди.

Людмила Николаевна ишчиларга съезд иши, делегатлар билан бўлган учрашувлар ҳақида қисқача гапириб, асосан корхона фаолияти, коммунистларнинг бундан буён амалга ошириши лозим бўлган ишларига кўпроқ тўхталди:

— Корхонада ишлаб чиқаришга янги техника ва технологияни жорий этиш борасида муайян ишлар амалга оширилмоқда. Лекин бу ишларни бугунги кун талаблари даражасида деб бўлмайди. Кўп ҳолларда сўз билан иш бирлиги таъминланмаётир. Жумладан, 1985 йилда янги техникани жорий этиш ҳисобига маҳсулот таннархини арзонлаштиришдан 835,6 минг сўмлик иқтисодий самара олиш ва 289 ишчини енгил ишга кўчириш имконини берадиган 84 та тадбирни ишлаб чиқаришга жорий этиш кўзда тутилганди. Бу вазифа 88 процент бажарилди, холос. Ишлаб чиқаришга янги технологияни жорий этиш борасида ҳам 11 та тадбир рўёбга чиқарилмади.

Январь ойида ушбу масала завод партия комитетида муҳокама қилинган эди. Унда янги техника ва технологияни жорий этишга совуққонлик билан қараган айрим раҳбарлар ва мутахассисларга танбеҳ берилди. Улар орасида бош технолог А. П. Ишченко ҳам бор эди. Ҳозир ўйлаб кўрсам ўшанда парткомда бу масала жиддийроқ муҳокама қилинмаган экан. Менимча, бу ишга фақатгина Ишченко эмас, балки барча коммунистлар масъул. Фан-техника тараққиётини ишлаб чиқаришга жорий этиш учун ҳаммамиз жавобгармиз, унга ҳар томонлама жиддий ёндашишимиз лозим.

Съездда айниқса, маҳсулот сифатини яхшилаш, уни жаҳон стандартлари қаторига олиб чиқиш ҳақида принципиал гап борди. Афсуски, бу соҳада ҳам корхонамизда ҳали кўп иш қилиниши зарур. Ўтган йили маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан белгиланган планлар барбод бўлди. Шу йилнинг ўтган икки ойи ичида ҳам сифат масаласида жиддий ўзгариш қилолганимиз йўқ.

Ҳаммангизга маълум, корхонамизда ўн иккинчи беш йилликда маҳсулотнинг техник даражаси ва сифатини ошириш комплекс программаси ишлаб чиқилган. Назаримда буни КПСС XXVII съезди талаблари асосида қайта кўриб чиқиш лозим. Партия комитети раҳбар ва мутахассис — коммунистларга нисбатан талабчанликни ошириши керак. Бизда фан-техника тараққиётини жадаллаштириш бўйича иш олиб борадиган комиссиянинг фаолияти самарали бўлмаяпти. Умуман, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари томонидан тузилган турли комиссиялар фақат қоғоздагина акс этган. Уларнинг фаолияти контрол қилиб борилмайди. Съездда мана шундай хўжакўрсинга ишлаш практикаси қаттиқ қораланди.

— Шу ўринда яна бир нарсани эслатиб ўтиш керак, — деди Людмила Николаевна ён дафтарчасига қараб оларкан. — Ҳозир партия ташкилотимизда жанговарлик кўриги ўтказилаётир. Мен бу ҳақда кўплаб делегатлар билан фикр алмашдим ва анча мулоҳазаларни дафтарчамга қайд қилиб олдим. Жанговарлик кўригини ўтказишдан мақсад коммунистларнинг меҳнат активлигини оширишгина эмас, балки уларда актив ҳаётий позицияни шакллантиришдан ҳам иборатдир. Шундай экан, биз суҳбат чоғида коммунистларга ишдан бўш вақтларини қандай ўтказяпти, маҳалла-кўйда, жамоатчилик ўртасида ўзини қандай тутяпти, болалар тарбияси билан қай даражада шуғулланяпти, деган саволларни беришимиз лозим. Ахир орамизда мактабдаги ота-оналар мажлисига бормайдиган, ҳатто, фарзанди нечанчи синфда ўқишини билмайдиган ўртоқлар ҳам борлиги сир эмас. Бу гап кўпроқ эркакларимизга тааллуқли. Ҳуллас, жанговарлик кўриги расмиятчилик учун ўтказилмаслиги керак. У ҳар биримизнинг маънавий камолотимизга, ижтимоий активликни оширишга, социалистик жамиятимиз ячейкаси бўлмиш оилада тарбияни янада яхшилашга хизмат қилсин.

Партия кейинги пайтда планларнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлашга жиддий аҳамият бераётир. Ўтган беш йилликда 25 участка, 95 бригада ва 1664 ишчи белгиланган план топшириқларини ошириб адо этди. Трансформатор цехининг К. Павлов бошлиқ йиғувчи-слесарлар бригадаси бошлаб берган юқори сифат ва самара билан хавфсизлик техникаси қоидаларига амал қилиб ишлаш ташаббусини 120 бригада қўллаб-қувватлади. Лекин биз ҳали ҳам социалистик мусобақанинг ленинча принципларидан бири — оммавийликни тўлиқ таъминлай олмаяпмиз. Жумладан, 20 га яқин цех ва бўлимлар мусобақа давомида бирон марта ҳам ғолиблар қаторидан ўрин олгани йўқ. 260 ишчи, инженер-техник ходим ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан белгиланган шахсий планларини бажара олмаяпти. Булар асосан ёшлардир. 1985 йилда социалистик мусобақани ташкил этишга 38,8 минг сўм маблағ сарф қилинди-ю, аммо самара кутилгандек бўлмади. Менимча, қолоқларни танқид қилишгина эмас, уларга ҳар томонлама ёрдам беришни, мураббийчиликни ривожлантиришни йўлга қўйишимиз лозим. Ана шунда белгиланган топшириқлар ўз вақтида бажарилади.

— Тўғрику-я, лекин планларни бажариш фақат бизга боғлиқ эмас-да, — деди кексароқ бир ишчи Павлюхинанинг сўзини қувватлаб. — Мана яқинда Ғарбий Сибирни ўзлаштирувчилар учун 85 та блокли подстанциялар юбориш буюртмасини қабул қилгандик. Ҳозир мамлакатимиз шимолий районларини ўзлаштиришга алоҳида эътибор берилаётир. Бу тушунарли, албатта. Шу туфайли ҳам биз буюртмаларни ўз муддатидан илгари бажаришга интиляпмиз. Афсуски бунинг иложи бўлмаяпти. Чунки Запорожье ва Минусинскдаги турдош корхоналар трансформаторлар учун зарур қисмларни ўз вақтида юборишмаяпти. Натижада планларимиз барбод бўляпти. Қолаверса, бунга корхонада ишчиларнинг иш шароитини яхшилаш, уй-жой билан таъминлаш, маданий-маиший объектлар қуриш муаммолари йилдан йилга ҳал қилинмай келинаётганлиги ҳам сабаб бўлаётир.

— Афсуски, бундай ҳоллар биргина бизнинг фаолиятимизда содир бўлаётгани йўқ, — деди Павлюхина. — Тегишли министрликлар, идоралар, корхоналарнинг раҳбарлари масъулиятини ошириш, социал-сиёсий проблемаларни ҳал этишга эътиборни кучайтириш, ҳар бир иш жойида тартиб, интизом ўрнатиш ҳақида съездда жиддий гап бўлди. Корхонамизда ҳам белгиланган режаларни амалга ошириш учун ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ва коммунистда дахлдорлик туйғуси ортиши керак.

«Жадаллаштиришга эришиш, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев съездни ёпиш вақтида сўзлаган нутқида, — меҳнаткашларнинг фаровонлигини оширишни меҳнат самарадорлиги билан узвий равишда бирга боғлаб, инсон ҳақида ҳар томонлама ғамхўрлик қилишни социал адолат принципларини изчил амалга ошириш билан бирга қўшиб, актив ва кучли социал сиёсат ўтказилишини таъминлаш демакдир». Ана шу вазифаларни амалга ошириш биздан меҳнатсеварлик, мақсадга сабот билан интилиш намунасини кўрсатишни талаб қилади.

Корхона партия комитетининг секретари Ю. Кузнецов учрашув сўнгида Л. Н. Палюхина ва бошқа ишчилар билдирган таклиф ва мулоҳазалар, танқидий фикрлар умумлаштирилиб партия комитети йиғилишида муҳокама қилинишини таъкидлаб ўтди. Сўнгра ҳамма ишга отланди.

Цехларда қудратли кранлар, дастгоҳлар, мураккаб электрон машиналари ишга тушди. Уларни бошқараётган ишчиларнинг қиёфаларида жиддийлик, ҳатти-ҳаракатларида жўшқинлик, сафарбарлик акс этарди.

Янги смена иш бошлади.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ. Чуст пахта тозалаш заводи ишчилари КПСС XXVII съезди очиладиган кунгача пландан ташқари 60 тонна тола ишлаб чиқардилар.

Социалистик мусобақада корхона коммунистлари олдинги сафларда бормоқдалар. Бунда завод партия ташкилоти секретари-технолог Т. Охрименконинг ҳиссаси каттадир. Татьяна Никифоровна корхонада 30 йилдан буён ишлаб келмоқда. У ҳалол меҳнати, партиявий принципиаллиги билан коллективнинг ҳурматини қозонган.

Суратда: завод партия комитети секретари Т. Охрименко ва тайёр маҳсулотлар цехи ишчиси О. Охунов.

Ҳ. ҲАЙДАРОВ фотоси

(ЎзТАГ).

БОҒ ЁНИДА ЗАВОД ҚАД КЎТАРМОҚДА

Самарқанд районидаги «Партия XXV съезди» ихтисослашган совхоз-заводида ҳўл мева ва узумни қайта ишлайдиган қувватлар кенгайди. Бу ерда 2 минг тонна шарбат сақлашга мўлжалланган цех қуриб битказилди. Хўжаликда алкоголсиз маҳсулотларни тайёрлайдиган ва қуядиган технологик линиялар ҳам жадал суръатлар билан монтаж қилинмоқда. Илгари ўткир винолар учун хом ашё тайёрланадиган цехлар алкоголсиз ичимликлар чиқарадиган қилиб қайта қурилмоқда. Шу йил хўжалик 70 миллион банка олма шарбати ва узум шарбати чиқаришни мўлжаллаб турибди.

(ЎзТАГ).

МАҲСУЛОТ ХИЛИ КЎПАЙМОҚДА

Ўрта Осиё озиқ-овқат саноати илмий тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик институтининг ходимлари концентрация қилинган (суви камайтирилган) узум шарбати асосида алкоголсиз ичимликларнинг 10 хил янги рецептини ишлаб чиқдилар. Бу ичимликларга ертути, қарағат, малина, ҳар хил мева сувлари қўшилади.

Ўзбекистондаги 16 та вино заводидан 14 тасининг цехлари алкоголсиз маҳсулот чиқарадиган бўлди.

(ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

МАСЪУЛИЯТ ОШИРИЛДИ

Аввал маълум қилганимиздек, газетанинг шу йил 23 январь сонида босилган «Оқ халатдаги доғлар» сарлавҳали мақолада республика соғлиқни сақлаш муассасаларида баъзи мансабдор шахсларнинг ўз бурчини виждонан бажармаслик, беморларга эътиборсизлик содир бўлаётганлиги, назорат сусайиб кетганлиги очиб ташланган эди.

Ушбу мақола юзасидан ЎЗБЕКИСТОН ССР СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МИНИСТРЛИГИдан қўшимча жавоб олинди:

— «Совет Ўзбекистони»да босилган «Оқ халатдаги доғлар» сарлавҳали мақола бир қатор областлар медицина советлари мажлисларида, республика даволаш-профилактика муассасалари коллективларида муҳокама этилди. Бунда иштирок этган медицина ходимлари газета чиқишини маъқуллаб, баъзи ҳамкасабаларининг хизмат бурчини, социалистик ахлоқ ва қонунни бузганликларини қаттиқ қоралади-лар.

Камчиликларнинг йўл қўйилишига тарбиявий ишларнинг, танқид ва ўз-ўзини танқиднинг ниҳоятда бўшаштириб юборилганлиги, шунингдек даволаш-профилактика муассасалари ва айрим ходимлар фаолияти устидан етарли назорат ўрнатилмаганлиги сабаб бўлган.

Гап талабчанликнинг йўқлиги, раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда нуқсонларга йўл қўйилганлиги, шунингдек, Тошкент, Самарқанд, Андижон медицина институтларида ва Ўрта Осиё медицина педиатрия институтида таълим-тарбия жараёнида катта камчиликлар содир этилганлиги тўғрисида бормоқда. Булар бир неча йиллар мобайнида давом этиб ишларнинг самарадорлиги ва сифатининг умуман пасайиб кетишига олиб келди. Бу нуқсонлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросида, республика Министрлар Советининг қатор ҳужжатларида, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди материалларида, матбуот чиқишларида ҳаққоний кўрсатиб ўтилди.

Республика соғлиқни сақлаш ходимлари, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги раҳбарлиги КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари талабларидан келиб чиқиб, қисқа вақт ичида — ўн иккинчи беш йилликда ишларни янги поғонага кўтаришни ўзларининг асосий вазифаси, деб ҳисоблайдилар. Бу осон иш эмас, албатта. Энг аввало, бу раҳбарлик услубини жиддий кўриб чиқишни талаб этади.

Шунингдек, меҳнат коллективлари кайфиятида ўзгаришлар ясашга, у ерларда танқид ва ўз-ўзини танқидни, ишчанлик вазиятини вужудга келтиришга, врачлар ва ўрта бўғин ходимларининг профессионал маҳоратларини тубдан оширишга эришиш каби вазифалар турибди. Янги медицина кадрлари тайёрлашда, медицина олий ўқув юртлари фаолиятида сифат жиҳатидан бурилиш ясаш керак. Буларнинг ҳаммасига ҳозирги кунда мавжуд бўлган куч ва ресурслардан етарли даражада фойдаланиб, даволаш профилактика ишларини изчиллик билан такомиллаштириб бориш орқали эришиш мумкин.

Министрлик ана шу биринчи галдаги вазифаларни ҳал этиш учун ҳозирданоқ аниқ тадбирларни кўрмоқда.

«Оқ халатдаги доғлар» мақоласида келтирилган барча фактлар юзасидан аниқ тадбирлар кўрилди: айбдорларнинг бир қисми интизомий жазоландилар, қолганлари эса жиноий жавобгарликка тортилдилар.

Бу мақола жиддий камчиликларни кўрсатиб ўтди. Уларни бартараф этишда республика соғлиқни сақлаш системаси органлари ва муассасалари, уларнинг раҳбарлари, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, халқ контроли группалари, барча ходимлар янада қаттиқроқ иш олиб борадилар.

С. БАҲРОМОВ,
Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министри.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: КОММУНИСТ МУЛОҲАЗАСИ

ЯНГИЧА ИШЛАШ — БУРЧ ДАЪВАТИ

Жонажон партиямиз XXVII съезди минбаридан айтилган сўзлар, съезд ҳужжатларининг ҳар бир сатри — амалий ишимиз ва ҳаракатимизнинг аниқ дастури, янгича ишлашга, шахдам қадамлар билан олдинга боришга жанговар даъватдир. Областимиз барча меҳнаткашлари сингари бригадамиз аъзолари ҳам съезд қарорларидан ғоятда руҳланиб меҳнат қилмоқдалар.

Колхозимиз коммунистларининг вазифалари равшан: эндиги вазифа — съезд қарорларини амалда бажаришдан, партия режаларини собитқадамлик билан рўёбга чиқаришдан иборат. Демак, ҳозирдан ишга киришмоғимиз лозим.

Биз съезд қўйган вазифалар ҳақида фикр алмашиб, ишларимизни яна бир марта танқидий таҳлил этдик. Асосий эътиборни ҳал этилмаган масалаларга, мавжуд резервларни тўлароқ ишга солишга қаратдик.

Мен қўлга киритилган ютуқларни камситмоқчи эмасман. Илғор хўжаликлар, бригадалар пахтадан, бошқа экинлардан муттасил юқори ҳосил олишга эришмоқдалар. Бригадамиз беш йиллик планни анча ошириб бажарди. Ўтган йилни яхши якунладик. Коммунистлардан Р. Йўлдошев, Э. Сафаров бошлиқ бригадалар ҳосилдорликни 45 центнерга етказдилар.

Аммо ютуқларга маҳлиё бўлиб, нуқсонлардан кўз юмиш коммунистга хос эмас. Оқни оқ, қорани қора деб айтишдан тортинмаслик керак. Илғор бригадалар пахта ҳосилдорлигини 40—45 центнерга етказган бир вақтда ердан унумсиз фойдаланаётган қолоқ бригадалар ҳам озмунча эмас. Коммунист Р. Қўчқоров ва З. Очилдиев бошлиқ бригадаларда ўтган йили ҳар гектар ердан 31 центнердан ҳосил олинди, холос. Қолоқ бригадаларда ҳосилдорликни колхознинг ўртача кўрсаткичи даражасига кўтарсак, қўшимча 800 тонна пахта олган бўламиз. Мана, резерв қаерда!

Колхозимиз пахта етиштириш бўйича ўн биринчи беш йиллик планни бажармади. Ўтган йили 4100 тонна ўрнига 3650 тонна пахта тайёрланди, холос. Машина терими плани ҳам адо этилмади.

Ўтган йилги хатолардан хулоса чиқариб олиниши ва бу йил мўл ҳосил етиштириш учун пухта замин яратилиши лозим эди. Хўш, кўкламги экишга тайёргарликнинг бориши қандай аҳволда? Очиғини айтганда бу борадаги ишларни қониқарли деб бўлмайди. Планда белгиланган 29 минг тонна ўрнига фақат 15 минг тонна маҳаллий ўғит тайёрланди. Техника ремонтининг суръати ва сифати талабга жавоб бермайди. Ерларни мелиорациялаш, зовурларни ремонт қилиш кечикмоқда. Асосий майдонларда шўр ювиш барвақт ўтказилди. Бу яхши албатта. Аммо ер ости сизот сувларини пасайтириш учун мелиорация шохобчаларини чуқурлаштириш кейинга сурилмоқда. Ерларни текислаш ва карталарни йириклаштириш соҳасида катта ҳажмда ишлар бажарилиши керак.

Кўкламга тайёргарлик ишларидаги қолоқлик учун биринчи навбатда биз, коммунистлар масъул эканлигимизни унутмаслигимиз, бу йил план ва мажбуриятлар бажарилиши учун астойдил кураш олиб боришимиз зарур. Ишнинг муваффақияти колхоз партия комитети, цех партия ташкилотларининг коммунистларга ва барча кадрларга нисбатан талабчанликни оширишларига, уларни юксак масъулият, бурчга садоқат руҳида тарбиялашларига боғлиқдир. Зеро, КПСС XXVII съезди материалларида ҳар бир партия ташкилотида коммунистларнинг ўзлари ўзаро талабчанлик вазиятини вужудга келтиришлари лозим эканлиги, бу вазият ким бўлишидан қатъи назар бирорта ҳам кишининг партия нормаларини менсимаслиги учун ҳеч қандай имконият бермаслиги кераклиги алоҳида таъкидланди. Биз ўз ишимизни ана шу вазифалардан келиб чиққан ҳолда қайта қуриб оламиз. КПСС XXVII съезди белгилаб берган режаларнинг бажарилиши учун сабот ва қатъият билан курашишни партиявий бурчимиз, шон-шараф ишимиз деб биламиз.

О. ДЎСОВА,
Шовот районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА
ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

СССР ДОИМИЙ ВАКОЛАТХОНАСИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

НЬЮ-ЙОРК, 12 март. (ТАСС). СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси АҚШнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонасига нота йўллаб, АҚШ ҳукуматининг Нью-Йорк шаҳрида СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси ходимлари сонини камайтириш хусусидаги ғайриқонуний талабига қарши қатъий норозилик билдирди. АҚШнинг мазкур ҳуружи, деб уқтирилади нотада, ўзбошимчалик билан қилинган асоссиз хатти-ҳаракат бўлиб, Қўшма Штатларнинг БМТ марказий муассасалари жойлашган мамлакат сифатида ташкилотнинг нормал фаолияти ҳамда ташкилотга аъзо бўлган давлатлар унинг ишида бемалол қатнашиши учун зарур шарт-шароитларни таъминлаш борасида ўз зиммасига олган мажбуриятларини қўпол равишда бузишидан иборатдир.

Украина ССР ва Белоруссия ССРнинг доимий ваколатхоналари ҳам худди шундай мазмундаги ноталарни йўллашди.

ЮПИ ахборот агентлигининг хабарига кўра, БМТ Бош секретарининг вакили Ф. Жулиани Х. Перес де Куэльяр учун АҚШ ҳукуматининг хатти-ҳаракати тўғрисидаги масала юзасидан хулоса тайёрланганлигини айтди. БМТ доираларида таъкидлашаётганидек, БМТ Бош секретарининг топшириғига биноан юрисконсульт тайёрлаган ҳужжат тексти АҚШнинг бу ҳуружи ҳуқуққа зид, ўзбошимчалик, бир томонлама ва асоссиз эканлиги ҳақида, БМТнинг марказий муассасалари хусусидаги битим юзасидан у ўз зиммасига олган мажбуриятларни қўпол равишда бузаётганлиги тўғрисида чиқарилган хулосани тасдиқламоқда.

Миллатлар ҳамжамияти доираларида Вашингтоннинг кишини ғазаблантирадиган ва ҳуқуққа зид бўлган хатти-ҳаракати ҳамон шарҳланмоқда. Эроннинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси АҚШнинг ҳуружини БМТ марказий муассасалари тўғрисидаги битимни бузиш, деб ҳисоблашини билдирди. Ўз ходимлари сони тўғрисидаги масалани фақат БМТга аъзо бўлган давлатларнинг ўзларигина ҳал этишлари мумкин. АҚШнинг бу ҳуружи халқаро ташкилот Устави руҳига зиддир. Бизнинг ваколатхонамиз ҳам Америка маъмурларининг айби билан жиддий проблемаларга дуч келмоқда, деб уқтирди Эрон вакили. Рухсатномалар беришдан бош тортиш ҳоллари тез-тез содир бўлиб туради, бу эса Эрон делегатларининг ҳатто БМТ Бош Ассамблеяси сессиясининг ишида қатнашишларига ҳам тўсқинлик қилмоқда. Биз АҚШ ҳукуматининг бундай хатти-ҳаракатларига қарши неча марталаб норозилик билдирганмиз, деб таъкидлади вакил.

Нью-Йорк университетида ҳуқуқ профессори ва БМТ тарихига оид китоблар автори Т. Фрэнк Вашингтоннинг душманлик ҳаракатини шарҳлаб, БМТнинг марказий муассасалари тўғрисидаги битим «Қўшма Штатлар қилаётган иш ғайриқонуний деб ўйлаш учун жуда катта асос беради», деди. «Нью-Йорк таймс» газетаси Американинг бир қанча экспертлари «АҚШнинг бу қарори ўзбошимчалик билан қабул этилганлигини танқид қилаётганликларини, уларнинг фикрича, ана шу қарор халқаро муносабатларга фақат зиён етказиши мумкинлигини» таъкидлайди.

Биз маъмуриятнинг хатти-ҳаракатини мисли кўрилмаган ва ҳуқуққа зид ҳуруж, деб ҳисоблаймиз, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда «Хотин-қизлар, тинчлик учун курашингиз» жамоат ташкилоти раҳбарлик органининг аъзоси С. Жонсон хоним. АҚШнинг ҳуружи Америка маъмурияти Совет—Америка муносабатларининг яхшиланишидан, иккала мамлакат ўртасида ҳамкорлик ва ишончнинг мустаҳкамланишидан манфаатдор эмаслигини яна бир бор намойиш қилмоқда. АҚШ билан СССР ўртасидаги муносабатларда ҳам, шунингдек, умуман халқаро майдонда ҳам сиёсий иқлимни яхшилаш учун реал имкониятлар вужудга келган айни бир пайтда шундай қадам қўйилганлиги таассуфга лойиқдир.

НОРОЗИЛИК НОТАСИ

КОБУЛ. (ТАСС). Бахтар агентлигининг хабар беришича, Буюк Британиянинг АДРдаги муваққат ишлар вакили Афғонистон ташқи ишлар министрлигига чақирилиб, унга норозилик нотаси топширилди.

Норозилик нотасида Британия ташқи ишлар министрлигининг таклифига мувофиқ мазкур мамлакатда афғон аксилинқилобчилари бошлиқларидан бири Абдулҳақ мазкур мамлакатда бўлганлиги муносабати билан норозилик билдирилади. Бу жиноятчи 3 март куни ташқи ишлар ва ҳамдўстлик ишлари давлат министри Леди Янг хоним билан учрашди, дейилади АДР ташқи ишлар министрлигининг нотасида. Англия министри Абдулҳақнинг Афғонистондаги ички сиёсий аҳволга доир уйдирма-бўҳтондан иборат фикрини тинглабгина қолмай, шу билан бирга ўз мамлакати ҳукумати номидан у қўллаб-қувватланажагини изҳор қилди. Шу тариқа Буюк Британия расмий доиралари қонхўр қотил билан ошкора бирдамлик билдирдилар. Абдулҳақнинг эътироф қилишича Кобул халқаро аэропортини портлатиб аҳоли пунктларини ракетадан ўққа тутган. Натижада кўпдан-кўп бегуноҳ одамлар, шу жумладан аёллар, болалар ва қариялар қурбон бўлганлар.

Буюк Британия расмий доираларининг революцион Афғонистонга нисбатан бундай хатти-ҳаракатлари АДРнинг ички ишларига тўғридан тўғри аралашиш, халқаро ҳуқуқнинг барча нормаларини қўпол равишда бузиш деб баҳоланмоқда. Бунда, дейилади нотада, Буюк Британия ҳукумати ўзининг Афғонистонга қарши сиёсатида бир қанча империалистик давлатлар, биринчи навбатда АДРга қарши эълон қилинмаган уруш бошлаган АҚШ билан биргаликда иш кўрмоқда.

ШВЕЦИЯНИНГ ЯНГИ БОШ МИНИСТРИ

СТОКГОЛЬМ, 12 март. (ТАСС). Риксдаг (парламент)нинг бугун бўлиб ўтган мажлисида Ингвар Карлссон Швеция бош министри лавозимига сайланди. Швеция социал-демократик ишчи партияси ва сўл партия — коммунистлар депутатлари унинг номзодини ёқлаб овоз бердилар. Мазкур партиялар парламентда кўпчилик ўринга эга. Буржуа оппозициясининг вакиллари бетараф қолдилар.

И. Карлссон — Швециянинг таниқли сиёсат арбоби, Швеция социал-демократик ишчи партиясининг раиси Улоф Пальме фожиали ҳалок бўлганидан кейин ўтказилган партия правлениесининг мажлисида у ана шу лавозимга тасдиқланди. И. Карлссон Швеция ҳукуматининг собиқ бошлиғи У. Пальме билан кўп йиллар давомида мустаҳкам ҳамкорлик қилиб, бир қанча министрлик лавозимларини, шу жумладан кейинги йилларда бош министр ўринбосари лавозимини эгаллаб келди.

И. Карлссон У. Пальме ҳалок бўлгандан кейин берган баёнотида Швециянинг халқаро масалалардаги сиёсати ўзгармай қолишини айтди. У ўзидан олдинги давлат раҳбари каби халқаро масалаларга ғоят катта эътибор бериш ниятидадир. Беш мамлакат раҳбарлари ва таниқли сиёсат арбоблари — Деҳли декларацияси авторларининг мурожаатномаси муносабати билан мазкур позицияни у яна бир бор тасдиқлади. Деҳли декларациясининг авторлари ядро хавфини бартараф этиш учун курашда Швеция ҳукуматининг янги бошлиғи билан ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

— Швеция вакилининг бурчи, — деди И. Карлссон, — ядро урушига қарши қаратилган жамоатчилик фикрини қарор топтиришга бутун чоралар билан кўмаклашишдан иборат.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ГАВАНА

Гаити пойтахти — Порт-о-Пренсда Доминикана республикасининг консулхонаси олдида студентларнинг оммавий намойиши бўлиб ўтди. Намойиш қатнашчилари Доминикана республикасининг шакарқамиш плантацияларида гаитилик деҳқонларнинг қулдек ишлашидан фойдаланишга қарши норозилик билдирдилар. Ҳар йили қўшни давлатнинг заминдорлари шакарқамиш ўриладиган мавсумда ўн минглаб гаитиликларни арзимас пулга ёллаб ишлатадилар. Доминиканалик заминдорлар билан тил бириктириш натижасида собиқ диктатор Дювалье ҳар йили кўп миллион доллар фойдага эга бўлиб қоларди.

● ҚОҲИРА

Исроил ҳарбийлари Иордан дарёсининг босиб олинган ғарбий соҳилида яна бир қонли жиноят қилдилар. МЕНА агентлигининг хабар беришича, кеча кечқурун босқинчиларнинг соқчилари фаластинликлар Блата лагерининг аҳолисига қарата автоматлар ва пулемётлардан ўт очганлар. Шу ваҳшийлик натижасида фаластиниликлардан бир киши ўлдирилган. Маълумки, Исроил босқинчилари Блата лагерининг аҳолисини кўп вақтдан бери ур-йиқит ва таъқиб қилиб келмоқдалар.

(ТАСС).

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

ТАРМОҚНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОМИЛЛАРИДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНАЙЛИК!

ЧОРВАЧИЛИК — УМУМХАЛҚ ИШИ

1986 йил март (№ 2—3)

ИҚТИСОДИЙ ОБЗОР

ПЛАН—ҚОНУН, УНИ БАЖАРИШ КЕРАК!

РЕСПУБЛИКА ДАВЛАТ АГРОСАНОАТ КОМИТЕТИ ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ, ТАЙЁРЛАШ ВА ҚАЙТА ИШЛАШ БОШ БОШҚАРМАСИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Кейинги йилларда республикамиз халқ хўжалигида юз берган салбий ҳолатлар чорвачиликка ҳам катта зиён етказгани сир эмас. Натижада моллар маҳсулдорлиги пасайиб, тармоқ самарадорлиги камайиб кетди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан сўнг чорвачиликни юксалтириш борасида қатор оператив, таъсирчан чоралар кўрилди. Мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш, оғир иш жараёнларини механизациялаш, моллар зотини яхшилаш, уларни боқиш ва парваришлашнинг илмий асосланган технологиясини кенг жорий этиш, фермаларни малакали, ташаббускор, ишчан мутахассис кадрлар билан таъминлаш борасида амалий тадбирлар белгиланди. Буларнинг ҳаммаси пировардида, республикамизда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш суръати ва салмоғи сезиларли даражада ўсишига имкон берди.

Республикада ўтган йилнинг шу даврида 73277 тонна гўшт тайёрланган бўлса, бу йил у 78236 тоннага етди. Жорий йилнинг илк квартал плани Қашқадарё областида 119, Жиззах областида 114, Қорақалпоғистон автоном республикасида 114, Навоий областида 113, Сирдарё областида 111, Тошкент областида 104 процент бажарилди.

Бироқ республикамизда гўшт етиштириш аҳволини чуқурроқ таҳлил қиладиган бўлсак бу соҳада ҳали анчагина нуқсонлар, ишга солиниши лозим бўлган резервлар ва имкониятлар борлигини кўрамиз. Масалан, қатор районларда молларни боқишда рационга амал қилинмаётганлиги, технология интизоми бузилаётганлиги туфайли уларни нормадаги 18—19 ўрнига 22—24, ҳатто 30 ойлаб боқишга тўғри келмоқда. Шунда ҳам бўрдоқиларнинг вазни мўлжалдаги оғирликка етказилмаётир. Натижада хўжаликларда тармоқ рентабеллиги пасайиб кетмоқда.

Ленинград районида ҳар бир қорамол 564—565 килограммга етказиб гўштга топширилаётган бир пайтда бу кўрсаткич Ёзёвон районида 418, Қизилтепа районида 360, Денов районида 340 килограммни ташкил этяпти. Вазифа — илғорлар тажрибасини кенг ёйиш, молларни бўрдоқига боқишнинг интенсив технологиясини қўлланиш, жамғарилган озуқадан самарали фойдаланиш орқали молларнинг тез семиришини таъминлашдан иборат.

Республикамизда сут етиштириш ҳам ўтган йилдагидан анча кўпайди. 1985 йил 10 мартгача республикада 129614 тонна сут тайёрланган эди. Бу йил шу давргача тайёрланган сут 141381 тоннадан ошиб кетди. Бултур шу пайтда ҳар бир сигирдан ўртача 4,8 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, ҳозир 5,4 килограммдан сут соғиб олиняпти.

Аммо шу билан бирга айрим областларда бу борада ҳамон жиддий ўзгариш қилинмаётганлиги туфайли сигирлар маҳсулдорлиги пасайишига йўл қўйилмоқда. Қашқадарё областида ҳар бир сигир маҳсулдорлиги кунига аранг 3,8 килограммга, Қорақалпоғистон автоном республикасида 4 килограммга, Навоий областида 4,2 килограммга, Сурхондарё областида 4,6 килограммга, Самарқанд областида 4,7 килограммга етмоқда. Айрим районларда эса соғиб олинаётган сут миқдори бундан ҳам оз. Бунинг асосий сабаби қишлов учун етарли миқдорда озуқа жамғарилмаганлиги, уни сақлаш, фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўйилаётганлигидир. Натижада кўплаб хўжаликларда ҳозирга келиб қишлов учун жамғарилган озуқалар тугаб қолди. Ем-хашак бор жойларда эса уни агрегатлар ёрдамида майдалаш, озуқа цехларида қайта ишлаб, тўйимлилигини оширишга етарли эътибор берилмаяпти. Шу туфайли кунлик сут соғиб олиш пасайиб кетмоқда. Қизилтепа районида шу йилнинг ўтган икки ойи мобайнида ҳар бир сигирдан атиги 237 килограмм сут соғиб олинганлиги наҳотки партия, совет, хўжалик органлари раҳбарларини ташвишлантирмаса? Аҳвол шундай давом этадиган бўлса партия, халқ олдида олинган, ҳаммамиз учун бажарилиши қонун бўлган давлат планлари нима бўлади!?

Чироқчи районида квартал плани эндигина 66 процент уддаланганлигига қарамай, сут соғиб олишни кўпайтириш ҳақида ҳеч ким қайғурмаётир. Шу сабабли кунига ҳар бир сигир маҳсулдорлиги 2,8 килограммдан ошмаяпти. Қўшработ районида ҳар бир говмишдан кунлик соғиб олинаётган сут миқдори 2,6 килограмм, Косон районида — 3, Муборак районида — 3,4, Нарпай районида — 3,6, Оқдарё районида — 3,9, Иштихон районида 3,3 килограммга тўғри келаётир.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларида шу беш йиллик охирига бориб республикамизда гўшт етиштиришни (сўйилган вазнда) 540—560 минг тоннага, сут етиштиришни 3,3—3,5 миллион тоннага етказиш вазифаси қўйилган. Ана шу вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун ҳозирданоқ чорвачиликни жадал ривожлантириш, тармоқни интенсивлаш ҳисобига моллар маҳсулдорлигини ошириш ва шу йўл билан съездлар йили, умуман ўн иккинчи беш йиллик топшириқлари барча кўрсаткичлар бўйича тўла адо этилишига эришмоқ зарур.

Бу ҳар бир раҳбар, ҳар бир мутахассис ва ҳар бир чорвадордан омилкорлик билан иш тутиш, бутун билими, тажрибасини партия режаларини амалга оширишга сафарбар этишни талаб қилади. КПСС Марказий Комитетининг партия XXVII съездига Сиёсий докладида таъкидланганидек, бутун эътиборни **«халқ хўжалигининг ҳар бир бўғинида ва аввало меҳнат колективларида ташаббускорлик ва социалистик омилкорликни ривожлантиришга қаратиш зарур»**. Ўйлаймизки, жойлардаги партия, совет, хўжалик ташкилотлари йўл қўйилган камчиликларни зудлик билан тугатиб, ишда кескин ўзгариш ясайдилар ва ютуқларни кўпайтириб, зиммаларига олган план ва социалистик мажбуриятларини шараф билан ошириб бажарадилар.

«Хоразм воҳасида чорва қишловини муваффақиятли ўтказаётган хўжаликлар жуда кўп. Хива районидаги Фрунзе номли колхоз ана шулардан биридир. Колхоз чорвадорлари ҳозир ҳам ҳар бош сигирдан соғиб олинаётган сут миқдорини 8—9 килограммдан камайтирмаётирлар. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,5—2 килограмм ошиқдир.

Ўтган йили хўжаликда 500 қорамолга мўлжалланган янги чорвачилик комплекси қурилди. Унда барча ишлар механизация зиммасига юкланган. Молларнинг меҳр билан парвариш қилиниши, чорвадорларга яратилаётган қулай шароитлар муваффақиятлар гарови бўлмоқда.

Азиза Саидова хўжаликнинг энг илғор сут соғувчисидир. У ўз қарамоғидаги 21 бош сигирнинг ҳар биридан кунига 10 килограммга етказиб сут соғиб олаётир.

Суратда: илғор соғувчи А. Саидова.

С. Величкин, Қ. Отаев фотоси (ЎзТАГ).

ИШДА ФАОЛЛИК УЧУН

Партиямиз XXVII съезди халқ хўжалигининг барча соҳаларига тааллуқли асосий йўналишларни белгилаб берди. Унда чорвадорларнинг ҳам меҳнатига муносиб баҳо берилиб, келажак учун конкрет вазифалар қўйилди. Айни пайтда биз, молбоқарлар, сут соғувчилар съезд руҳи билан яшаб меҳнат қилмоқдамиз. Жумладан, хўжалигимиз давлатга 28 тонна ўрнига 37 тонна гўшт сотиб, биринчи квартал планини ошириб бажарди. Давлатга тухум сотиш топшириғи эса 200 процент адо этилди. Сут етиштиришда муайян ютуқларга эгамиз.

Замонавий сут-товар фермамиз фойдаланишга топширилганига бир неча ой бўлди. Бешта корпуснинг тўрттасида 632 бош наслдор сигирлар парвариш қилинмоқда. Битта корпусда қишловга етиб ва ортиб қоладиган ем-хашак сақланаётир. Озуқа цехи ишлаб турибди. Мирзиёд Мавлонов, Шуҳрат Ғуломов, Асад Мирзаев каби молбоқарлар ўз бурчларини виждонан ўтаётганликлари туфайли фермадаги 246 бош соғин сигирнинг ҳар биридан кунига 10-11 килограммдан сут соғиб олиняпти. Ўзим эса бу кўрсаткични 12-13 килограммга етказмоқдаман. Ўтган йили 18 бош сигирдан 70 тонна сут соғиб олган эдим. Жорий йилда ана шу натижадан икки тонна кўп маҳсулот топширмоқчиман. Бу, ҳар бир молдан 3860 килограммдан сут соғиб олинади, демакдир. Ферма бўйича 920 тонна сут етиштирилиши керак. Ҳозирги ишчанлик вазияти юқоридаги маррага сўзсиз эришиш мумкинлигидан далолат беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин чорвачилик соҳасида сезиларли ижобий бурилишлар бўлди. Ошириб ёзишлар, қоғозда маҳсулот топширишлар, ёлғон-яшиқ маълумотларга барҳам берилди. Меҳнат кишиси тўғрисида ғамхўрлик бош вазифалардан бири қилиб қўйилди. Бу борада колхозимизда амалга оширилаётган ишлар диққатга сазовор. Жумладан, фермамизда қўл меҳнатига деярли ўрин қолмади. Барча юмушлар механизация зиммасида. Чорвадорлар уйида меҳнат кишиси эҳтиёжи учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган. Ошхонада икки маҳал иссиқ овқат тайёрланади. Клубда ҳафтада бир марта кинофильм намойиш этилади. Турли мавзуларда лекциялар ўқилади. Шинам, ёруғ ва озода дам олиш хонаси, икки душхона, медпункт, «Қизил бурчак» чорвадорлар ихтиёрида.

КПСС XXVII съездида аҳолини уй-жой билан таъминлаш масаласи ҳам жиддий вазифалардан бири қилиб қўйилди. Хўжалигимизда бу соҳада ибратли ишларга қўл урилган. Чорвадорларга мўлжаллаб қурилаётган 21 та коттежнинг 14 таси ҳадемай фойдаланишга топширилади. Ҳар бир кооператив уйда олтитадан хона мавжуд. Табиий газ, водопровод бор. Айниқса, коттежлар лойиҳасида чорвадорларнинг ёрдамчи хўжаликлари ҳам ҳисобга олинганлиги айни муддао. Бироқ шуни айтиш керакки, бизнинг назаримизда коттежлар кам болали оилаларга ҳам мўлжаллаб қурилиши лозим эди. Фикримизни колхоз правлениесига айтдик. Келгуси йилдан уч-тўрт хонали коттежлар қурилиши ҳам бошлаб юбориладиган бўлди.

Маданий-маиший шароити тўкис бўлиб бораётган ҳар бир чорвадорнинг иши, албатта, самарали бўлади. Бунга мусобақадошим — коммунист Тожи Мирзаеванинг меҳнат фаолиятини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. У ҳар бош соғин сигирдан 4 минг килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қиларкан, унинг уддасидан чиқиш учун биринчи галда бир кеча-кундузга мўлжалланган нормани муттасил бажариб бориш шарт, деб ҳисоблайди. Бундай барқарорликка эришишнинг муайян йўллари бор. Партиямиз XXVII съездида таъкидланганидек: **«... Ҳар бир кишининг топширилган иш, унинг натижалари учун масъулияти нақадар юксак бўлса, олға томон ҳаракатимиз шу қадар тезлашади».**

Мен билан ёнма-ён меҳнат қилаётган райком аъзоси Муборак Ғуломова, район Совети депутати Зарифа Далилова, шогирдларимдан Назира Абдувалиева, Маҳфуза Режаева каби сут соғувчилар мусобақада пешқадамлик қилишмоқда. Кечаги шогирдлар бугун устозлари билан баб-баравар одим ташлаётганлигидан фахрланаман.

А. ЙЎЛДОШЕВА,
Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхознинг сут соғувчиси.

ЧЎПОН СЎЗ СЎРАЙДИ

ВАҚТИ КЕЛГАН ИШЛАР

Касбим — чўпонлик. Кўкчатов яйловларида йигирма йилдан буён сурув боқаман. Лекин шунча йиллик меҳнатим — бир томон-у бундан олдинги йил қишлов қийинчилиги бир томон бўлди. Очиғи, қўй-эчкиларни қишловдан омон олиб чиқиш учун озмунча машаққат чекмадик. Сирасини айтганда, қиш қишлигини қилиши керак, албатта. Қаттиқ совуқ учун табиатдан ўпкалаш чўпонга хос одат эмас

Афсуски, совхозимизнинг олдинги раҳбарлари буни тушунмадилар. Қўра-қўтонлар яхши иситилмади, отарлар етарли озуқа билан таъминланмади. Натижада сўнгги 2—3 йилда 11 минг 506 бош қўй-эчкини қўлдан бой бердик. Айбдорлар ва нўноқ раҳбарлар бунинг учун тегишли жазолар олишди. Улар ўрнига ҳалол, тадбиркор ва ишчан мутахассис кадрлар қўйилди. Маъмурият, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамкорликда хўжаликни қолоқликдан чиқариш, кўрилган талафот ўрнини тўлдириш юзасидан ўтган йилнинг охири, шу йилнинг бошидаёқ қатор ташкилий ва зоотехникавий тадбирлар планини ишлаб чиқишди. Барча ферма ва отарларда ҳисоб-китоб ишлари қатъий йўлга қўйилди, тартиб-интизом мустаҳкамланди. Бошқарув иши такомиллашиб, фермалар ихчамлашди. Чўпонлар, зоотехниклар, осеменаторлар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Чорвадорларга маданий-маиший шароитлар яратиш тўғрисида муттасил ғамхўрлик кун тартибига қўйилди. Барча фермалар электрлаштирилди. 15 та қудуқ (шу жумладан 3 та чуқур қудуқ) ёрдамида яйловларга сув чиқарилди. Чўпонларнинг уйларига суюлтирилган газ етказиб берилди, типовой қўралар, уй-жойлар қурилди, яйловларга янги йўллар солинди.

Буларнинг ҳаммаси ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сифати ва миқдорининг ошишига самарали таъсир кўрсатмоқда. Ўтган йили совхозда ҳар 100 бош совлиқдан ўртача 98 тадан қўзи олинди. Давлатга планга қўшимча 12 тоннадан зиёд жун топширилди.

Бу йилги қиш юмшоқроқ ўтди. Яйловларда сурувларни яйратиб боқишга имкон бўлди. Шундай бўлса-да, далада олдингидек озуқа етишмади. Қолаверса, кейинги йилларда чўлда кўплаб янги совхозлар ташкил қилиниши, турли хил иншоотлар қурилиши, катта-катта йўллар ўтказилиши билан яйловлар анча торайган. Бугунги кунда ҳар бир қўй-эчкига нормадагидан қарийб 2 баравар кам яйлов тўғри келмоқда.

Бу ҳол мавжуд майдонлардан самарали фойдаланиш муаммосини кун тартибига қўймоқда. Ўтган йили 1680 гектар майдонга саксовул экдик, лекин бу ҳали жуда кам. Бу йил яна кўплаб гектар майдонга саксовул, изень экишни мўлжаллаб турибмиз.

Кўп йиллик тажрибалар кўрсатмоқдаки, қоракўлчиликдаги айрим муаммолар ечими ҳам бошқа соҳалардаги каби инсон омилларидан актив фойдаланишга боғлиқдир. Шу нуқтаи назардан қараганда, эндиликда чўпонларга яйловларда бутун оиласи билан бирга яшаб, меҳнат қилиши учун етарли шароит яратиш пайти келди.

Шундагина чўпон ихтиёридаги отарни хотиржам боқади, иши натижасидан моддий-маънавий манфаатдорлиги ошади. Бироқ бунинг учун ҳозир бизнинг совхозимиз фермаларида мактаблар, болалар муассасалари, фельдшерлик-акушерлик пунктлари, бошқа маданий-маиший объектлар қурилишини жадаллаштириш зарур. Зеро, КПСС XXVII съезди материалларида айтиб ўтилганидек, **«Қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш барча муваффақиятларимизнинг энг мустаҳкам гаровидир. Бизнинг планларимиз шунга қаратилган, уларни сўзсиз бажариш муҳимдир».** Бу сўзлар шубҳасиз яйлов ҳаёти учун ҳам бевосита тааллуқлидир.

Бу йил совхозимиз чорвадорлари юксак марраларни кўзлашган. Айни кунларда улар қўзилатиш мавсумига қизғин ҳозирлик кўришяпти. Мавжуд 25 минг совлиқ 50 отарга жамланиб, алоҳида парваришга олинди. Совхоз бўйича ҳар 100 бош совлиқдан 105—110 тадан қўзи олишга сўз берганмиз. Ўзим бу кўрсаткични 112 тага етказиш ниятидаман.

Ғани ҚОРАЕВ,
Бухоро область, Ғиждувон районидаги «Кўкча» совхозининг бош чўпони.

МОЛЛАР ВА ПАРРАНДАЛАРНИ УСТИРИШ ВА СЕМИРТИРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛСИН, ИЧКИ ХУЖАЛИК ВА ХУЖАЛИКЛАРАРО ИХТИСОСЛАШТИРИШ РИВОЖЛАНТИРИЛСИН, ГУШТ, СУТ ВА БОШҚА МАҲСУЛОТЛАР ЕТИШТИРИШНИНГ ИНТЕНСИВ МЕТОДЛАРИ ВА ИЛҒОР ПОТОК ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ЖОРИЙ ҚИЛИНСИН. ҚУЙЧИЛИК ВА ГУШТ ЧОРВАЧИЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН ТАБИИЙ УТЛОҚЛАР ИМКОНИЯТЛАРИДАН ТУЛАРОҚ ФОЙДАЛАНИЛСИН, МОЛЛАРНИ ЯЙЛОВЛАРДА БОҚИШ КЕНГАЙТИРИЛСИН.

(СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларидан).

Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхозда чорвачилик шаҳдам одимлар билан ривожланмоқда. Бу ерда етарли миқдорда озуқа жамғарилаётганлиги, қорамоллар ва қўйлар подаси зооветеринария қоидалари асосида парваришланаётганлиги сабабли чорвачилик маҳсулотлари етиштириш йил сайин ортиб бормоқда. Колхоз чўпонларининг ибратли ишлари, айниқса, таҳсинга лойиқ. Улар қўйларни қишловдан семиз ва соғлом олиб чиққанликлари туфайли тўл мавсумини муваффақиятли якунлашга эришдилар. Ҳар юз бош совлиқдан 108 тадан соғлом қўзи олинди. Пешқадам бош чўпон Абдулла Умаров отарида бу кўрсаткич 115 тага етди.

Суратда: мусобақа пешқадами А. Умаров.

Ш. Олимов фотоси (ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

● ФАРҒОНА. Ленинград райони бўрдоқибоқарлари давлатга гўшт сотиш биринчи квартал топшириғини бажардилар. Қабул пунктига 289 тонна гўшт топширилди. Бу пландагидан 39 тонна кўп. Намунали парвариш туфайли гўштга топширилган ҳар бош бўрдоқининг тирик вазни ўртача 564 килограммга тўғри келди.

Райондаги хўжаликлараро қорамоллар ўстириш ва бўрдоқига боқиш корхонаси, Охунбобоев номли, «Социализм», «Комсомол», «Коммунизм» колхозлари чорвадорлари қўлга киритилган ютуққа баракали улуш қўшдилар.

Районда шу йилнинг иккинчи квартали ҳисобига гўшт топшириш давом этмоқда.

Ҳ. МАМАДИСАЕВ.

● САМАРҚАНД. Иштихон районидаги «Муродобод» колхозининг Бахтиёр Мамасолиев бошлиқ бўрдоқичилик фермаси аъзолари давлатга гўшт сотиш ярим йиллик планини адо этдилар. Пландаги 100 тонна ўрнига 105,5 тонна семиз ва сифатли гўшт етказиб берилди. Гўштга топширилган ҳар бош қорамолнинг ўртача тирик вазни нормадан анча юқори бўлди. Эришилган бу ютуқда Раҳмон Сайдуллаев, Саъдулла Нарзиев, Эшқувват Кенжаев каби тажрибали молбоқарларнинг ҳиссаси катта.

Хўжалик чорвадорлари айни кунларда 200 бошдан зиёд молни бўрдоқига боқишяпти. Улар гўшт тайёрлаш йиллик планини июль ойига қадар бажаришга бел боғлашган.

У. САИДОВ.

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

БУЗОҚЛАР НЕГА ЙЎТАЛАДИ?

Тойир Элов тонг отмасдан сут-товар фермасига етиб келди. Кутилмаганда ҳавонинг пасайиб кетиши ферма мудирининг ҳаловатини бузганди. У бу вазифага яқинда тайинланган бўлса-да, ишда ҳали туб бурилиш ясай олмаган, камчиликларни тугатишни пайсалга солиб келаётганди. Аксига олиб, бугун қор ёғиб берди.

Ферма бинолари эски, иситилмайди. Сал эсган шабада ҳам у ёғидан кириб, бу ёғидан чиқади. Ҳозир эса аччиқ изғиринли шамол эсяпти. Сигирлар-ку, чидар, аммо бузоқлар-чи? Хаёлига шу ўй келдию, бузоқхона томон юрди. Жониворлар совуқдан дийдираб турарди. Пойгакроқ жойда турган озғин бузоқча қаттиқ йўталар, кетидан оғир-оғир пишиллаб ҳам қўярди. Бир оз ўтгач, мудир худди шундай йўтал бинонинг ҳамма жойидан — тўридан ҳам, ён томонларидан ҳам эшитилаётганини сезди.

Элов бузоқхонадан чиққанда биринчи учрашган кишиси — осеменатор Озод Номозов бўлди. Воқеани тушунтирди.

— Сабаби сувда, — деди осеменатор бепарволик билан, — чўпонлар сувни илитмай беришган. Охурларда қолиб музлаган сувни ичган бузоқлар у ёқда турсин, сигирлар ҳам шамоллаяпти-ку...

Мудир сигир соғувчиларнинг иш унуми ва сифати билан овора бўлиб, тонгда бўлган бу воқеани унутиб юборганди. Кечга яқин халқ назоратчилари келиб қолди-ю, ёдига тушди. Улар Эловга бошқа камчиликларни ҳам кўрсатиб беришди.

Ҳа, Навбаҳор районидаги Охунбобоев номли колхознинг сут-товар фермасида ем-хашакни молларга рацион асосида бериш тартибига риоя қилинмаяпти. Чўпонлар охурларга хоҳласа хашак, хоҳласа силос солишади. Ширадор озуқа — лавлаги бериш молбоқар ҳукмига ҳавола: ҳар куни пичоқ билан лавлаги кесавериб, зада бўлиб қолишганмиш. Фермада 1981 йилдан буён озуқа цехи қурилади. Қачон ниҳоясига етишини ҳеч ким билмайди. Молларга барча турдаги озуқа майдаланмасдан берилnetwork. Оқибатда уларнинг қарийб 20—30 проценти чиқитга чиқиб кетмоқда.

Фермада иш шароити кўнгилдагидек эмас. Сал ёғин ёғса ичкарида юриб бўлмайди. Сўнгги бор ёққан қордан кейин моллар парваришланадиган очиқ майдонлар ботқоқликка ўхшаб қолди. Ярим белигача лойга ботган сигирлар сув босмай қолган «оролчаларда» жон сақлашяпти. Сигир соғувчилар ва чўпонларга кўрсатилаётган маданий-маиший хизмат, уларга яратилаётган шарт-шароит ҳақида гапирмаса ҳам бўлади. Раҳбарлар чорвадорларга ҳар гал қуюқ ваъда беришиб, орадан бир оз муддат ўтиши билан унутиб юборишмоқда. Ҳозиргача бу ерда соғувчилар учун алоҳида дам олиш хонаси йўқ...

Табиийки, сигирлар ва бузоқларни парваришлашда камчиликларга йўл қўйилаётганлиги, чорвадорларнинг унумли меҳнат қилиб, яхши дам олишлари учун шарт-шароит яртилмаганлиги маҳсулот тайёрлаш салмоғи, суръати ва сифатига таъсир кўрсатмай қолмаяпти. Ҳозир мавжуд 155 бош сигирдан кунига 600 литр атрофида сут соғиб олинмоқда, холос. Бу — ҳар бир сигирга атиги 4 литрдан тўғри келади. Иш шу аҳволда кетса колхозда сут етиштириш плани ўтган йилгидек яна бажарилмай қолиши мумкин.

А. ҚОРЖОВОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АМАЛДАГИ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ

ВЪЕТНАМ ОЛИМИНИНГ БАХТИ

Вьетнам Социалистик Республикасининг олими Чинь Чон Хан Тошкентда мелиорация ва суғориладиган деҳқончилик ихтисослиги бўйича докторлик диссертациясини муваффақиятли равишда ёқлади.

Унинг Вьетнам Социалистик Республикаси сув ресурсларини шакллантириш ва тақсимлаш қонуниятлари, уларни баҳолаш ва суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш муносабати билан сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш масалаларига оид иши социализм йўлидан бораётган мамлакат учун ниҳоятда актуалдир. Мутахассисларнинг фикрича, мазкур илмий иш Вьетнам қишлоқ хўжалиги ва энергетикасини ривожлантиришда анча маблағни тежаш имконини беради. Айни пайтда у нисбатан ёш ҳаққон сув хўжалиги фанига қўшилган салмоқли ҳисса бўлди.

Диссертация Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг сув ресурсларидан комплекс фойдаланиш ва уларни муҳофаза қилиш кафедрасида тайёрланди.

Вьетнамли олим кандидатлик диссертациясини устидаги ишни ҳам шу олий ўқув юртида бошлаган эди. Унинг Тошкентга биринчи марта ташриф буюрганидан бери ўттиз йил ўтди. Бу оз муддат эмас. Ана шу давр ичида коммунист Чинь Чон Хан баракали меҳнат қилди. Ўтган йиллар мобайнида у мингдан зиёд юқори малакали мутахассис тайёрлашга, ўз республикасидаги сув хўжалиги иншоотларини қурилишида фаол қатнашди. Вьетнамда ... кўплаб ишлари ... муваффақ бўлди.

Чинь Чон Хан Тхаибтхас вилоятидаги кўп болали деҳқон оиласида туғилди. Ўн ёшида ўқишдан қолди. Кейин ... у ... давомида аввал француз, кейин эса америкалик босқинчиларга қарши курашди.

У 1955 йил августида биринчи марта Совет Иттифоқига келди. Москвадаги гидромелиорация институтининг тайёрлов бўлимида таҳсил кўриб, шу институтга ўқишга кирди. 1962 йилда олий ўқув юртини муваффақиятли битириб, ватанига отланди. Ёш республика халқ хўжалиги мутахассисларига муҳтож эди. Чинь Чон Хан Вьетнам Социалистик Республикасидаги дастлабки олий ўқув юртларидан бири — Ханой политехника институтида ўқитувчи бўлиб ишлай бошлади.

Вьетнамлик мутахассис 1975 йилда мамлакатимизга иккинчи марта ташриф буюрди. У геология-минералогия фанлари доктори, профессор С. Мирзаев раҳбарлигида уч йил ичида кандидатлик диссертациясини тайёрлади ва ҳимоя қилди. Яна Ханойга йўл олди. Энди у инженерлик-қурилиш институтида кафедрага бошчилик қилар, мамлакат бўйлаб кўп сафар қилар, илмий-ишлаб чиқариш мавзуидаги тадқиқотларни олиб борарди.

Чинь Чон Хан 1983 йилда яна Тошкентга келди. Уни институт ўқитувчилари, таниш-билишлари қучоқ очиб кутиб олдилар. Докторантурага кирди. Профессор С. Мирзаев унга илмий консультантлик қила бошлади.

— Инсон учун энг қимматбаҳо нарса — билимдир, — дейди Чинь Чон Хан.— Мен Буюк Октябрь Ватанида олий таълим олганимдан ва олим бўлиб етишганимдан ниҳоятда бахтиёрман.

Сўнгги ўттиз йил ичида дўст мамлакат вакилларидан жуда кўплаб киши СССРда таълим олиб, юқори малакали мутахассислар бўлиб етишдилар. Уларнинг 80 нафари докторлик ва 4 минг нафари кандидатлик диссертациясини ёқлади.

Чинь Чон Хан Вьетнамдан бизнинг мамлакатимизга ўқишга келган дастлабки қалдирғочлардан бири эди. Мана энди у бугун ўз Ватанига таниқли олим, йирик мутахассис сифатида қайтади.

Суратда: Чинь Чон Хан (чапдан учинчи)ни Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг студентлари ва аспирантларидан — А. Ахмедов, М. Абдураҳмонов (СССР), С. Саид (Ироқ), Д. Бель (Гвинея), А. Альварадо (Никарагуа), К. Майяра (Гвинея) ва Э. Кристобаль (Куба) табрикламоқдалар.

Р. Шагаев фотоси (ЎзТАГ).

Ҳамзахонлик кунлари

ШОИР НОМИ БИЛАН АТАЛГАН ШАҲАР

Сўнгги йилларда Фарғона области харитасида бир неча янги шаҳарлар пайдо бўлди. Шулардан бири Олтиариқдаги Ҳамза шаҳридир.

Улкан ўзбек шоири номи билан аталган ушбу шаҳар ўрнида аввалари Ванновск деб аталувчи кўримсиз ишчилар посёлкаси бўлгуси эди. Аср бошида бу ерда мўъжазгина нефтни қайта ишлаш заводи иш бошлаганди. Водийда маҳаллий аҳоли ўртасида ишчилар синфини шакллантирган корхоналардан бири.

Олтиариқлик қарилар уни совет адибининг келажакда ўз номи билан аталадиган шаҳарга дахлдор томонларини мароқ билан гапирадилар. 20-йилларнинг охирларида, яъни Ҳ. Ҳ. Ниёзий Шоҳимардон қишлоғига ишга юборилган пайтларда шу Ванновск посёлкасида поезддан тушарди. Сабаби, Шоҳимардонга бориш шу ерда ўнғай эди. Шоирнинг келишидан бохабар бўлган дўстлари, Ҳамзани кўриш иштиёқида юрган ишчилар, деҳқонлар, бу ерда уни шоду-хуррамлик билан кутиб олишарди. Станция яқинидаги чойхонада Ҳамза кўпчилик даврасида шеърлар ўқир, куйлар чалиб берарди. Ўшандай суҳбатларнинг бирида Ҳ. Ҳ. Ниёзий Олтиариқ район маориф шўъбаси мудири Иброҳим Бойматовдан ишчилар посёлкаси ва ундаги мактаблар аҳволи билан қизиққан. «Ҳали бу ерларда, — деган эди ўшанда шоир, —гуллаб яшнаган шаҳар, қишлоқлар, мактаблар бунёд бўлади».

У ҳар гал худди шу ердан икки-уч қадрдони билан бирга Шоҳимардонга йўл оларди.

Ҳамза орзулари рўёбга чиқди. 1974 йилда посёлка шаҳарга айлантирилди ва у шоир номи билан атала бошланди.

Шаҳарда қатор саноат корхоналари, газ тўлдириш, вагонларни буғлаб ювиш станциялари ишлаб турибди.

Шаҳарда ўтган беш йилликнинг ўзида умумий майдони 11670 квадрат метрли уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бошқача қилиб айтганда шу давр ичида 212 та квартира калитлари меҳнаткашларга топширилди. Бундан ташқари 420 ўринли иккита болалар боғчаси, 400 ўринли ёзги кинотеатр ишга туширилди.

Шаҳар кварталларидан ўтиб борар экансиз, ҳашаматли бинога кўзингиз тушади. Кейинги йилларда барпо этилган бу муҳташам бино — 600 ўринли ишчилар маданият саройидир. Унинг остонасидан ўтишингиз билан оташин революционер шоир, улкан жамоат арбоби Ҳ. Ҳ. Ниёзий сиймоси эътиборингизни ўзига тортади. Ҳамзага бағишланган бу бир бўлимда оташин шоирнинг графикадаги ёрқин образи, саҳна асарлари, қаҳрамонлари ўз ифодасини топган.

Шаҳар айланар экансиз, ҳамма жойда Ҳамза нафаси келиб тургандай туюлади. Шаҳар кўчаларидан бири атоқли шоир номи билан юритилади. Шаҳар марказида янги бунёд этилган вокзал майдонида Ҳамза бюсти бор.

Кенжа шаҳарда ҳозир 4 та мактаб ишлаб турибди. Уларда 2600 ўқувчи таълим олмоқда. Ҳар бир синф хонасида Ҳамза ғазаллари жаранглаб эшитилади. Ҳар бир хонадондаги кутубхона жавонларида севимли адиб китобларини кўришингиз мумкин.

Шаҳар бош архитектори М. Пирматова шаҳарнинг эртанги куни, янги истиқболи ҳақида жўшиб гапиради:

— Бу йил шаҳримизда 1176 ўринли яна бир янги мактаб, 56 квартирали кўп қаватли уй-жой бинолари қурилиши бошланди. Яқин йиллар ичида 160 ўринли янги болалар комбинати, 2 та кўп қаватли уй-жой биноси, дорихона учун янги бино қурилиши мўлжалланмоқда.

Ҳамза — ишчилар, бунёдкорлар шаҳри. Унда ҳамиша ҳаёт қайнайди. Бу ерда яшаб, меҳнат қилаётган нефтчилар, транспортчилар, зиёлилар вакиллари билан гаплашар эканмиз, уларнинг барчаси КПСС XXVII съезди қарорларини бажариш, янги беш йилликнинг улкан марраларини эгаллаш иштиёқи билан яшаб, нафас олаётганликларини ҳис этдик.

* * *

Фарғона области шаҳар ва қишлоқларида анъанавий Ҳамзахонлик кунлари программасига мувофиқ бу ерда ҳам адабий кеча бўлиб ўтди. Адибнинг юзлаб ихлосмандлари оташин Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ҳақида лекция тингладилар. Минбардан шоирнинг жўшқин шеърлари жаранглади.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕКЛАМА ★ ЭЪЛОНЛАР

РЕСПУБЛИКА КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

МАРТ ОЙИДА
РЕСПУБЛИКА ЭКРАНЛАРИГА ЯНГИ
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«ИЛОН ОВЛОВЧИ»

Сценарий муаллифи — Л. КАРЕЛИН.
Режиссёр — В. ДЕРБЕНЕВ.
Ролларда: А. МИХАЙЛОВ, Н. БЕЛОХВОСТИКОВА, Л. МАРКОВ, Л. КУРАВЛЁВ, Л. ПОЛИЩУК, Г. ПОЛЬСКИХ ва бошқалар.

Фильмда бир вақтлар жинояти учун жазога тортилган, аммо ҳалол ҳаёт кечириш йўлига қайтиш учун ўзида ирода кучи топа олган ва аввалги собиқ шерикларига қарши кураш бошлаган одам ҳақида ҳикоя қилинади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ВАЛЕНТИН ВА ВАЛЕНТИНА»

Сценарий муаллифлари — М. РОШЧИН, Г. НАТАНСОН.
Режиссёр — Г. НАТАНСОН.
Ролларда: Н. СТОЦКИЙ, М. ЗУДИНА, Н. РУСЛАНОВА, З. ДЕХТЯРЕВА, Л. УДОВИЧЕНКО, Т. ДОРОНИНА ва бошқалар.

Бу фильм — биринчи муҳаббат ҳақида. Унинг қаҳрамонлари жуда ёш, энди ўн саккизга тўлишган. Картина воқеалари муҳаббат ҳақидаги мунозаралар асосига қурилган бўлиб, унда ҳақиқий пок, юксак севги ҳаёсизликка кескин қарама-қарши қўйилади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ОДЕССА ЖАСОРАТИ»

(2 серия)

Сценарий муаллифи ва режиссёр — В. СТРЕЛКОВ.
Ролларда: В. ШИЛОВСКИЙ, Н. ГУНДАРЕВА, И. СКЛЯР, Р. ГРОМАДСКИЙ, К. СТЕПАНКОВ ва бошқалар.

Мазкур халқ қаҳрамонлиги кинодрамасининг асосини 1941 йилда Одессани немис-фашистлардан ҳимоя қилишда содир бўлган ҳақиқий воқеалар, ҳужжатлар ва Одесса мудофааси қатнашчиларининг эсдаликлари ташкил этади.

ОДЕССА КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

САМАРАЛИ МЕҲНАТ ВА СОҒЛОМ ТУРМУШ УЧУН

НАЗОРАТ БЎШАШГАЧ...

Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш ҳар қачонгидан ҳам кескин тус олмоқда. Асрлар давомида юзага келган ва бир турфа одамлар онгига ўрнашиб қолган бу зарарли иллатни бартараф этиш чоралари эндиликда қатъий ва изчил кўрилаётир.

Тўй ва турли маросимларни спиртли ичимликсиз ўтказиш яхши анъанага айланмоқда. Иш пайтида ичкилик ичиш, ичкиликбозлик туфайли ишдан қолиш ёки кечикиб келиш фавқулодда ҳодиса деб қаралаяпти. Бундай фактлар меҳнат коллективларида қаттиқ қораланмоқда. Жумладан, Самарқанд областида ҳам ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш борасида муайян ишлар амалга оширилаётир.

Рақамларга эътибор беринг: областда 1984 йили китоб савдоси ҳажми 3 миллион 722, 7 минг сўмни ташкил этганди. Ўтган йили 4 миллион 107,9 минг сўмлик китоб сотилди.

Ёки мана бу рақамларни олиб кўрайлик: областда 1984 йили 5 миллион 99 минг сўмлик спорт товарлари сотилган эди. 1985 йили савдонинг бу соҳасидан тушум 6 миллион 48 минг сўмга етди. Умумий овқатланиш бошқармаси тармоғида спиртли ичимликлар билан савдо қилиш ўтган йили олдинги йилга нисбатан 431,2 минг сўм камайди. Шу йилнинг январида умумий овқатланиш корхоналарида ўтган йилнинг мазкур ойидагига нисбатан 193 минг сўмлик кам спиртли ичимлик сотилди.

Бу — область партия, совет ташкилотлари амалга ошираётган тарбиявий ишларнинг дастлабки самараси, албатта. Хусусан, спиртли ичимликлар ўрнига кенг истеъмол буюмлари савдосини жонлантириш йўлида кўп иш олиб борилмоқда. Алкоголсиз ичимликларнинг ўнлаб тури, ширинликларнинг 20 хили ишлаб чиқаришга жорий этилди. 134 хил ярим фабрикатлар ва кулинария маҳсулотлари ишлаб чиқилаётир. Алкоголсиз ичимликлар, мороженое, турли пишириқлар, кондитер маҳсулотлари ва шарбатлар билан савдо қилиш ҳажми ўтган йили 658,2 минг сўмга кўпайди.

Буларнинг ҳаммаси қувончли. Лекин областнинг айрим районларида ичкиликбозлик ва алкоголизм оқибатларини бартараф этишга қаратилган муҳим ишни вақтинчалик кампания деб ҳисоблашаётир, бу борада ҳужумкорлик етишмаётир. Гоҳида белгиланган тадбирларнинг бажарилиши устидан контроллик сусайиб кетганлигини кўрсатувчи фактлар ҳам учрамоқда.

Текширишлар Оқдарё, Каттақўрғон районларидаги озиқ-овқат магазинларида, умумий овқатланиш корхоналарида спиртли ичимликлар билан белгиланган вақтдан ташқари савдо қилинганлигини кўрсатди. Темир йўл район озиқ-овқат савдоси идорасига қарашли 10-магазин сотувчиси Раҳмон Шахдаров, шу районнинг 8-озиқ-овқат савдоси магазини қоровули Жўрақул Исмоилов ҳам савдо қоидасини бузишаётир.

Шу ўринда Боғишамол район озиқ-овқат савдоси идораси ҳақида алоҳида тўхталиб ўтишга тўғри келади. Ўтган йили бу савдо ташкилотининг ўн икки аъзоси ичкиликбозлик билан шуғулланаётганлиги учун ички ишлар органи томонидан маъмурий жазоланган эди. Ҳозирги аҳвол эса ундан ҳам ёмон. 10-магазин қоровули Мурод Умаров оширилган нархда, 14-магазин сотувчиси Илҳом Нажмиддинов белгиланган вақтдан ташқари спиртли ичимлик сотаётган пайтда қўлга тушдилар. Шуниси ажабланарлики, магазиннинг ўзида савдо ходимлари ичкиликбозлик уюштиришган. Булар 20-магазин сотувчиси Олим Камолов, шу магазин ишчилари Ахтам Ҳайдаров ва Давлат Ражабов бўлиб, учовлари ҳам комсомол аъзоларидир.

Бу кишини ташвишга соладиган факт. Афсуски, район комсомол комитети бундай фактлардан тегишли хулоса чиқармаётир, бу тартибсизликларга ҳамон лоқайдлик билан қараб келмоқда.

Район партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ёш авлодни ичкиликбозликка, коммунистик ахлоқ нормаларидан бир оз бўлсада, чекинишга нисбатан муросасизлик руҳида тарбиялаш учун сиёсий-тарбиявий ишни кучайтиришлари, ёшлар ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланишлари ва бўш вақтларини мазмунли, соғлом ўтказишларини ташкил қилишлари керак.

Белгиланган тадбирларнинг бажарилишини назорат қилиш қаерда суст бўлса, ўша ерда ўзибўларчилик авж олади. Айрим партия ташкилотлари, раҳбар кадрлар, ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш ғоят муҳим сиёсий ва социал аҳамиятга молик вазифа эканлигини ҳамон тушуниб олмаганликлари таажжубланарли.

Иштихон район ички ишлар бўлими ходимлари яширин ҳолда арақ, коньяк ишлаб чиқариб, аҳолига сотаётган фирибгарларни қўлга олишди. Улардан минг шишадан кўп «қўлбола» арақ, коньяк, 600 литр спирт, завод пробкалари, этикетка ва шиша қопқоқлари топилди.

Бу нимани кўрсатади? Бу, аввало, районда тегишли ташкилотчилик ва тарбия ишлари олиб борилмаётганлиги оқибатидир. Натижада юлғичлар мўмай бойлик орттириш йўлида жиноий ишларга қўл уришдан ҳам қайтмаётирлар. Самагончилар, чайқовчилар, давлат мулкини талон-торож қилаётганларга қарши курашда ҳужумкорлик етишмаётир.

Рейд давомида Темир йўл районидаги 49-мактаб, 2 та болалар комбинати ва касалхона ёнида 31-магазин, 7-болалар поликлиникаси ёнида 3-магазин, Боғишамол районидаги «Красний двигатель» заводи ётоқхонаси ва 12-мактаб ёнида 11-магазин, Самарқанд опера ва балет театри, Самарқанд давлат университети ўқув корпуси ва ётоқхонаси яқинида 24-магазин жойлашгани ва уларда спиртли ичимликлар билан савдо авж олдирилаётганлигига гувоҳ бўлдик. Спиртли ичимликлар билан савдо қилувчи 75 та магазин областдаги турли корхоналар, ташкилотлар, қурилиш ва болалар муассасалари яқинида жойлаштирилган. Балоғат ёшига етмаган болалар, студент-ёшлар тарбиясига бу қанчалик ёмон таъсир кўрсатиши ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Шаҳар ҳушёрхонаси. «Меҳмон»ларни кузатиш пайти. Улар орасида «Боғишамол» меҳмонхонаси газ операторі О. Шеманский, Самарқанд бирлашган авиаотряди диспетчери М. Олейник, Самарқанд опера ва балет театри музикачиси Н. Краснянский, статистика бошқармаси инженери Г. Цой бор. Шуниси ажабланарлики, улар ҳушёрхонада бир эмас, бир неча бор «меҳмон» бўлганлар.

Спиртли ичимликларни суиистеъмол қилишга йўл қўяётган коммунистларга, раҳбарларга нисбатан талабчанлик ҳар қачонгидан ҳам кучайиб бориши керак. Афсуски, Самарқанд архитектура-қурилиш институтининг ассистенти Ҳаким Умаров, Самарқанд район граждан мудофааси штаби бошлиғи Г. Аваков, Самарқанд область матлубот жамияти транспорт бўлими инженери Абдурашид Рустамов жамоат жойларида маст ҳолда юрганликларига нима деса бўлади?!

Ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш ишини лозим даражада уюшқоқлик ва изчиллик билан, давлат ва хўжалик органларининг, партия, жамоат ташкилотларининг куч-ғайратларини етарли равишда мувофиқлаштирилган ҳолда жадал олиб бориш даркор.

О. ОХУНЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги жамоат тартибини сақлаш бошқармасининг инспектори.

Д. КАЗИЕВА,
республика ҳушёрлик учун кураш кўнгилли жамиятининг масъул котиби.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/III да **Тўмарис**, 15/III да **Оловли фаришта.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/III да **Шошма, қуёш,** 15/III да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/III да **Зўлдир**, 15/III да **Паранжи сирлари.**

Тошкент давлат университети ректорати, партия ташкилоти, жамоатчилик ташкилотлари ва журналистика факультети коллективи шу факультет партия-совет матбуоти назарияси ва практикаси кафедраси профессори О. Тоғаевга опаси

Ширин ТОҒАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент халқ хўжалиги институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари меҳнатни илмий ташкил этиш ва бошқариш кафедраси доценти Қ. Абдураҳмоновга отаси

Абдураҳмон ХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

Тингланг, томоша қилинг

14 МАРТ, ЖУМА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — СССР халқ рассоми В. Фаворский. 10.25 — Илмий-оммабоп фильм. 10.40—«Дунё ва ёшлар». 11.15 — «Софья Ковалевская». Бадиий фильм. 2-серия. 12.25 — «Концерт залида — мактаб ўқувчилари». 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — «Рус тили». 16.55 — «Эрмитаж». 17.25 — Концерт. 17.40 «Таборлик дўстлар». Бадиий фильм. 18.45 —Шу куннинг почтаси. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Баскетбол. Европа чемпионлари кубоги. 20.20 — «Софья Ковалевская». Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли фильм. 23.00 — Дунё воқеалари». 23.10 — «Сан-Ремо фестивалида».

МОСКВА-II. 9.00 Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — География. 10.05 — Инглиз тили. 11.05 — Илмий-оммабоп фильмлар. 11.30—XVIII аср рус санъати. 12.00 — В. А. Моцарт. 13.10 — Физика. 13.40 — Совет тасвирий санъати. 14.40 — Астрономия. 15.10 — Илмий-оммабоп фильм. 15.20 — И. С. Соколов-Микитов. Ҳаёти ва ижоди. 16.00 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Саргузашт фильмлар экрани. 20.05 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — «Дебют». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.40 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Хоккей. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар». 8.00 —«Тонгги тароналар». 8.10 — «Беш йиллик одимлари». 8.20 — «Янги китоблар». 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — «Ёшлик». 18.40 — Мультфильм. 18.50 — «Ноз-неъмат бунёдкори». 19.20 — «Ленин ҳақида ҳикоялар». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 20.15 — Манзарали фильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Мақом кечаси». 21.30 — «Время». 22.05 — «Кино оламида». 23.05 —Бугун оламда нима гап?»

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 17.00 — Телефильм. 17.30 — «Қувноқ стартлар». 18.15 — Биология. 18.45 — «Ленин баҳори». 19.15 — Ўзбек мактабларида рус тили. 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — «Опера театри солистлари». 20.45 — Реклама. 21.00 — «Ҳушёрлик — ҳаёт мезони» 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 «Меҳнат шарофати». 9.30 «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 10.15 — Дутор тароналари. 11.15 — «Юность». 12.10 — «Транспорт ишчиси». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Гулдаста». 16.00 — «Дўстларимиз овози». 17.00 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 18.15 — «Атеистик тарбияни такомиллаштириш йўллари». 18.30 — Куйлардан қўшиқларга. 19.25 — «Мароқли дам — меҳнатга ҳамдам». 19.50 — «Халқаро кундалик». 21.15 — «Ёшлик». 22.30 — «Бугун радиотеатрда». 23.35— Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.